МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ ЗНУ

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему: «Удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»»

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0713 – ОАК-з-дн
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

освітньої програми Облік, аналіз, контроль в управлінні підприємством
(код і назва освітньої програми)

О. А. Шаповалов
(ініціали та прізвище)

Керівник: професор кафедри ОАОА, професор, д.е.н. Макаренко А. П.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)
Рецензент: завідувач кафедри ОАОА, професор, д.е.н. Меліхова Т.О.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

До захисту

Запоріжжя
2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ ЗНУ

Кафедра Обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва)
Освітня програма Облік, аналіз, контроль в управлінні підприємством
(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
«06» березня 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Шаповалов Олександр Анатолійович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ»
керівник роботи Макаренко А. П., д.е.н., професор, професор кафедри ОАОА,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ЗНУ від «28» лютого 2024 року № 364-с та «07» жовтня 2024 року № 1518-с
2. Строк подання студентом роботи 19.02.2025
3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних вчених економістів, періодична література, інтернет-ресурси, дані обліку і звітності
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1. Теоретичні основи обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів
2. Облік придбання та відпуску матеріалів, фінансовий аналіз на ТОВ «ТЕРРА – ВЕСТ»
3. Пропозиції щодо удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
1. Підходи науковців до використання термінів для визначення поняття «запаси». 2. Облік придбання та відпуску матеріалів. 3. Порядок обліку придбання та використання ПММ. 4. Аналіз платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки. 5. Відомість обліку надходження матеріалів за напрямами. 6. Відомість відображення в обліку експортних операцій з відпуску матеріалів. 7. Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників. 8. Робочий документ ПВМ-2 – Перевірка відображення експортних операцій з відпуску матеріалів. 9. Робочий документ ПВМ-4 – Перевірка надходження матеріалів за напрямами.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Макаренко А. П., д.е.н., професор, професор кафедри ОАОА		
2	Макаренко А. П., д.е.н., професор, професор кафедри ОАОА		
3	Макаренко А. П., д.е.н., професор, професор кафедри ОАОА		

7. Дата видачі завдання 06.03.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	*Складання робочого плану, визначення предмету, мети та завдань досліджень*	*Листопад 2024*	виконано
2	*Огляд літературних джерел, періодичних та наукових видань з теми дослідження*	*Листопад 2024*	виконано
3	*Робота над 1 розділом*	*Грудень 2024*	виконано
4	*Робота над 2 розділом*	*Грудень 2024*	виконано
5	*Робота над 3 розділом*	*Грудень 2024*	виконано
6	*Підготовка до публікації наукової статті та тез доповіді*	*Січень-лютий 2025*	виконано
7	*Оформлення роботи згідно ДСТУ та методичних рекомендацій*	*Лютий 2025*	виконано
8	*Попередній захист роботи*	*Лютий 2025*	виконано
9	*Нормоконтроль*	*Лютий 2025*	виконано
10	*Підготовка остаточного варіанту роботи, автореферату, презентаційного матеріалу, доповіді*	*Березень 2025*	виконано
11	*Захист роботи*	*Березень 2025*	виконано

Студент _____ О. А. Шаповалов
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ А. П. Макаренко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ Ю. С. Синиця
(підпис) (ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Шаповалов О. А. Удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ».

Кваліфікаційна робота для здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування, науковий керівник Макаренко А. П. Запорізький національний університет. Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. М. Потебні, кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, 2025.

Досліджено теоретичні основи обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів. Показано облік придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ». Проведено фінансовий аналіз ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ». Проведено контроль придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ». Надано шляхи щодо удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ».

Ключові слова: ОБЛІК, КОНТРОЛЬ, ПРИДБАННЯ, ВІДПУСК, МАТЕРІАЛИ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, УДОСКОНАЛЕННЯ

ABSTRACT

Shapovalov O. Improving accounting and control of the purchase and release of materials at TERRA-VEST LLC.

Qualification work for obtaining a higher education degree of master in the specialty 071 – Accounting and Taxation, scientific supervisor Makarenko A. P. Zaporizhzhia National University. Engineering Educational and Scientific Institute named after Yu.M. Potebnya, Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, 2025.

The theoretical foundations of accounting and control of the purchase and release of materials are investigated. Accounting for the purchase and release of materials at LLC "TERRA-VEST" is shown. A financial analysis of LLC "TERRA-VEST" is carried out. Control of the purchase and release of materials at LLC

"TERRA-VEST" is carried out. Ways are provided for improving accounting and control of the purchase and release of materials at LLC "TERRA-VEST".

Keywords: ACCOUNTING, CONTROL, PURCHASE, RELEASE, MATERIALS, FINANCIAL ANALYSIS, IMPROVEMENT

ЗМІСТ

ВСТУП 7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ПРИДБАННЯ ТА ВІДПУСКУ МАТЕРІАЛІВ 10
1.1 Законодавчо-нормативні джерела з обліку придбання та відпуску матеріалів 10
1.2 Облік придбання та відпуск матеріалів 13
1.3 Контроль придбання та відпуску матеріалів 33
2 ОБЛІК ПРИДБАННЯ ТА ВІДПУСКУ МАТЕРІАЛІВ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ» 41
2.1 Загальна характеристика ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ» 41
2.2Облік придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ» 42
2.3 Фінансовий аналіз ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» 51
3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ПРИДБАННЯ ТА ВІДПУСКУ МАТЕРІАЛІВ НА ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» 62
3.1 Контроль придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» 62
3.2 Шляхи щодо удосконалення обліку придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» 70
3.3 Шляхи щодо удосконалення контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» 72
ВИСНОВКИ 78
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 82
ДОДАТКИ 91

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Придбання матеріалів підприємствами та організаціями відбувається різними шляхами, а саме: отримання від: постачальників за плату, безоплатному отриманні, внесенню до статутного капіталу, обміну матеріалів на подібні активи, обміну матеріалів на неподібні активи, за тендерними закупівлями. Відпуск матеріалів здійснюється: у виробництво, а також в разі реалізації на сторону, переміщені, безоплатної передачі, внесення до статутного капіталу іншого підприємства. Від цього залежіть правильність ведення обліку і проведення контролю придбання та відпуску матеріалів, що і зумовило вибір теми дослідження та її актуальність.

Проблемними питаннями обліку та контролю придбання та відпуску запасів займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф. Ф., Давидов Г. М., Кулаковська Л. П., Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Піча Ю. В., Сахарцева І. І., Усач Б. Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах ведення обліку та контролю придбання та відпуску виробничих запасів. Проте саме питання обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами. Робота виконана відповідно до науково-дослідної теми кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету «Теоретико-методичні та практичні підходи щодо удосконалення обліку, аналізу, оподаткування та контролю в управлінні підприємством» (державний реєстраційний номер: 0123U100372). Автором запропоновано удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ».

Мета та завдання роботи. Метою дослідження є узагальнення та

систематизація методологічних підходів обліку та контролю придбання і відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» та надання пропозиції щодо їх удосконалення.

Для досягнення поставленої мети було визначено наступні завдання:

- дослідити теоретичні основи обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів;
- показати облік придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»;
- провести фінансовий аналіз ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ»;
- провести контроль придбання та відпуску матеріалів ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ»;
- запропонувати шляхи щодо удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ».

Об'єктом дослідження є процес обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів.

Предметом дослідження є існуючі підходи до обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ».

Інформаційною базою магістерської роботи стали законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, періодична література, інтернет-ресурси, а також дані обліку і звітності ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ».

Наукова новизна отриманих результатів полягає в: удосконаленні обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ», до найбільш важливих слід віднести:

- запропоновані шаблони відомостей придбання та відпуску матеріалів, а саме відображення інформації щодо: надходження матеріалів за напрямами, відображення експортних операцій з відпуску матеріалів та імпортних операцій з надходження матеріалів, а також тендерних закупівель дозволять прискорити відображення в обліку розрахунків, зменшать вірогідність помилок в обліку та дозволять провести законні тендерні закупівлі;

- розроблена методика проведення контролю придбання та відпуску матеріалів, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи надасть змогу контролеру дослідити правильність відображення та охопити всі аспекти обліку, а також вчасно виявити порушення за тендерними закупівлями.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості впровадження практичних рекомендацій у діяльність ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ», що дозволить підвищити ефективність роботи підприємства (довідка про впровадження № ___ від _____).

Методи дослідження. У процесі виконання роботи використано загальнонаукові методи: абстрактно-логічний метод (метод порівняння, метод групування абсолютних, середніх, відносних величин) та балансовий метод (метод деталізації, графічний метод).

Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися на конференції:

Шаповалов О. А., Макаренко А. П. Облік придбання та відпуску матеріалів. *Сучасні тенденції в розвитку банківської системи та фінансових ринків України* : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної онлайн-конференції, м. Дніпро, 12 березня 2025 року (подано до друку).

Основні пропозиції автора щодо обліку та контролю придбання і відпуску матеріалів знайшли відображення у статті:

Шаповалов О. А., Макаренко А. П., Меліхов Є. В. Удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів за звичайними та публічними закупівлями. *Агросвіт*. 2025. № 6 (подано до друку).

Обсяг та структура магістерської роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст магістерської роботи виконаний на ___ сторінках комп’ютерного тексту, в тому числі __ рисунки та ___ таблиць. Список використаних джерел складається із __ найменувань.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ПРИДБАННЯ ТА ВІДПУСКУ МАТЕРІАЛІВ

1.1 Законодавчо-нормативні джерела з обліку придбання та відпуску матеріалів

Матеріальний облік – це облік матеріалів. Єдиної системи матеріального обліку, встановленої нормативними документами, на виробничих підприємствах немає. Кожне виробниче підприємство розробляє власну методику матеріального обліку.

Запасами вважають активи, які:

– утримуються для подальшого продажу в умовах звичайної господарської діяльності;

– перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;

– утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством .

При цьому запаси визнають активами тільки в тому випадку, якщо (п. 5 НП(С)БО 9 «Запаси»):

1) існує ймовірність отримання в майбутньому економічних вигід, пов’язаних з їх використанням;

2) їх вартість може бути достовірно визначена [12].

Вивчення наукових підходів до економічної сутності досліджуваної категорії свідчить про низку протиріч у трактуваннях термінів. Зокрема, це використання термінів «запаси», «виробничі запаси», «матеріальні запаси», «матеріальні цінності», «матеріальні ресурси». Дискусійність питань дала можливість науковцям здійснити групування підходів до визначення дефініції «запаси» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Підходи науковців до використання термінів для визначення поняття «запаси»

Автори, нормативні джерела	Терміни, що використовуються для позначення
НП(С)БО 9 «Запаси», В.В. Бабіч, А.В. Бугай, Ю.А. Василенко, П.М. Гарасим, Т.В. Гладких, С.В. Голов, О.І. Єрмак, О.О. Єропутова, Г.П. Журавель, В.С. Лень, Г.В. Нашкаревська, В.О. Онищенко, М.С. Пушкар, І.Б. Садовська, Г.А. Семенов, Л.К. Сук, Н.М. Ткаченко, П.С. Тютюнник, П.Я. Хомин, Р.Л. Хом'як, Н.В. Чабанова	«запаси»
І.Д. Бенько, Т.Г. Китйчук, В.С. Лень, М.Р. Лучко, З.Д. Тичук, Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків	«товарно-матеріальні цінності», «матеріальні цінності»
О.М. Губачова, І.А. Карабоза, І.Р. Любезна, С.І. Мельник, О.В. Мурашко, С.М. Хмелевський	«матеріальні запаси», «товарно-матеріальні запаси», «матеріально-виробничі запаси»
Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Селіванова, Фуад Сулейман Махмуд АльФасфус	«товарно-виробничі запаси»

Джерело: [12]

Коваль Н.І. зазначає, що «запаси визначають як наявність відповідних матеріальних ресурсів, до яких належать засоби виробництва, предмети споживання, інші цінності, необхідні для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування сфери нематеріального виробництва та задоволення потреб населення, й які іще не використовуються» [32].

Федак Л.М. характеризує запаси підприємства як ресурси (активи), ті, що в даний момент не використовуються та є власністю підприємства, перебуваючи на складах підприємств, на складах постачальників та на складах споживачів або в інших призначених для цього місцях, утримуються для забезпечення діяльності: виробництва, продажу, перепродажу, а також використовуються для управління підприємством [65].

Аналізуючи погляди сучасних економістів на економічну категорію «виробничі запаси», науковці зауважують, що відмінність у трактуванні свідчить про те, що розкриття суті будь-якої економічної категорії залежить від вибраного підходу до її визначення [20].

Проводячи дослідження наукових доробків щодо змісту виробничих запасів, Подолянчук О.А. відзначає, що науковці не висловлюють однозначної думки (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Визначення терміну «виробничі запаси» в економічній літературі

Автор	Активи	Засоби виробництва	Оборотні засоби	Предмети праці	Матеріальні ресурси	Матеріали	Виробничі запаси	Споживаються в операційному циклі	Призначені для виробництва продукції або подальшого перепродажу
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Багрій П.І.		+			+				
Бородкін А.С.			+	+	+			+	
Безруких П.С.				+	+	+		+	
Бутинець Ф.Ф.	+			+			+	+	+
Велш Г.А.	+							+	+
Верхоглядова Н.І.					+			+	+
Грабова Н.М	+			+		+	+	+	+
Коваленко А.М.	+		+					+	
Кужельний М.В.				+			+		
Ліберман Л.В.				+		+		+	
Міддлтон Д.							+		
Мус Г.									+
Новодворський В.Д.			+	+	+				+
Сопко В.В.			+			+	+		
Петрова В.І.			+	+		+	+	+	
Пушкар М.С.			+	+		+			+
Річард Д. Ірвін					+			+	+
Терещенко Л.О.	+			+			+	+	+
Хендріксен Е.С.			+			+		+	
Шара Є.Ю.	+		+				+	+	+
Шквір В.Д.					+	+	+		

Джерело: [22]

На думку Коваль Н.І., виробничі запаси – це придбані або самостійно виготовлені запаси, що підлягають подальшій переробці на підприємстві або утримуються для іншого споживання у ході нормального операційного циклу і характеризуються речовою формою, макроекономічним змістом,

мікроекономічним призначенням та наявністю облікової складової [17].

Для визначення змісту виробничих запасів розглянемо і нормативні документи з обліку. У НП(С)БО 9 «Запаси» не представлено чіткого тлумачення терміну «виробничі запаси» для цілей бухгалтерського обліку [5].

1.2 Облік придбання та відпуск матеріалів

План рахунків конкретно вказує на їх склад та перелік матеріальних цінностей, що мають обліковуватися як виробничі запаси підприємства. Відповідно для обліку використовуються рахунки другого класу «Запаси» [5].

Порядок відображення в обліку операцій з придбання пально-мастильних матеріалів (далі – ПММ) залежить від форми розрахунку за них, що застосовується, та правил їх відпуску на автозаправних станціях (далі – АЗС) [16].

Правила відпуску палива на АЗС регулюються Інструкцією «Про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України» № 281 (далі – Інструкція № 281). Відповідно до п. 7.1 цієї Інструкції відпуск нафтопродуктів споживачам здійснюється на підставі укладених договорів або за готівку [2].

На сьогодні найбільш поширеними є такі способи придбання ПММ за безготівковим розрахунком:

– за відомостями;

– за талонами;

– за паливними смарт-картками [66].

Подібні норми містяться і в п. 10 «Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами» № 1442, згідно з яким розрахунки за продані нафтопродукти здійснюються в готівковій та/або безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, талонів, відомостей на відпуск нафтопродуктів тощо) у встановленому законодавством порядку. Розрахунки за паливо, продане із застосуванням згідно з договорами талонів або

відомостей на відпуск нафтопродуктів, здійснюються виключно через установи банків [40].

Відпуск палива за безготівковим розрахунком за відомостями здійснюється АЗС на підставі договорів, укладених з підприємствами – споживачами ПММ [15].

Факт відпуску палива відображається у Відомості на відпуск нафтопродуктів за формою № 16-НП, форму якої наведено в додатку 16 до Інструкції № 281. Кількість відпущених ПММ фіксується у відомості, що ведеться безпосередньо на АЗС, та підтверджується підписами оператора АЗС та водія (п.п. 10.3.2.1 Інструкції № 281). Відмітка про марку та кількість відпущеного палива проставляється і в подорожньому листі водія [2].

На підставі Відомості на відпуск нафтопродуктів за формою № 16-НП АЗС періодично, але не рідше ніж один раз на місяць, виписують зведені відомості-рахунки кожному підприємству – споживачу ПММ. У рахунках обов’язково вказуються кількість та загальна вартість відпущених ПММ за марками та цінами, установленими протягом місяця. У них наводиться інформація про суму ПДВ, уключеного до вартості відпущених ПММ [69].

Звіряння розрахунків зі споживачами за відпущені нафтопродукти здійснюється щомісячно не пізніше 5 числа наступного за звітним місяця (п.п. 10.3.2.2 Інструкції № 281) [2].

Згідно з розд. 3 Інструкції № 281 талон є спеціальним талоном, придбаним на умовах та за відпускною ціною встановленого номіналу, що підтверджує право його власника на отримання на АЗС фіксованої кількості ПММ певного найменування та марки, що вказані на ньому [69].

Талон – це документ, який підтверджує право покупця на отримання вже оплаченого палива, що зберігається на АЗС. Талони не є засобом платежу за ПММ, оскільки їх оплата вже попередньо здійснена за безготівковим розрахунком [70].

Форму, зміст та ступінь захисту бланків талонів установлює їх емітент, тобто підприємство – постачальник ПММ. На талоні обов’язково має бути

вказано його серійний та порядковий номери (п.п. 10.3.3.1 Інструкції № 281) [72].

Часто талони виготовляються з пластика та містять номінал, вид та марку палива. АЗС можуть випускати талони різного номіналу на придбання різних марок палива (наприклад, 5 л, 10 л, 15 л, 20 л і так далі на бензин А92, А95, дизельне паливо тощо). Талони діють тільки в межах однієї мережі АЗС [70].

Механізм придбання ПММ за талонами полягає в тому, що між продавцем нафтопродуктів та покупцем талонів на ПММ укладається договір, в якому в обов'язковому порядку вказуються марка та вид ПММ, їх вартість, спосіб отримання (у ситуації, що розглядається, це талони), перелік АЗС, які відпускають паливо, момент переходу права власності, строк дії талонів. У договорі передбачаються варіанти дій з «простроченими» та пошкодженими талонами (наприклад, продовження, обмін на грошові кошти чи інші талони) та загубленими талонами (зокрема, блокування, анулювання) [66].

Після укладення договору покупець перераховує грошові кошти на поточний рахунок продавця палива у строки, зазначені в рахунку-фактурі. Як правило, саме в цей момент, тобто після перерахування оплати, право власності на ПММ переходить від продавця до покупця. Далі ПММ передаються на зберігання постачальнику. Після закінчення описаних процедур підприємству-покупцю надаються талони на паливо [28].

У подальшому ці талони видаються підприємством водіям, а ті вже обмінюють талони на відповідну кількість палива на будь-якій з АЗС, перелічених в договорі з продавцем нафтопродуктів [27].

Придбання палива та отримання талонів підприємство-споживач відображає в своєму аналітичному обліку. Особа, відповідальна за ведення обліку талонів на ПММ, оформляє відомість обліку талонів, де фіксуються факти надходження талонів та їх видача водіям [65].

Зазначена відомість складається в довільній формі. Водночас облік талонів на ПММ має бути організовано так, щоб дозволяв отримувати

інформацію про:

1) талони, що надійшли на підприємство; видані водіям під звіт; залишилися на підприємстві;

2) марки палива, що відпускається за талонами. На кожну марку ПММ рекомендується відкривати окрему відомість;

3) водіїв, які отримали талони. Водії, які отримали талони, повинні обов'язково розписатися у відомості. Якщо отримані талони не було використано, водій повинен здати їх матеріально відповідальній особі (це також відображається у відомості обліку талонів) [57].

Паливна смарт-картка є пластиковою карткою із вбудованим чіпом (мікропроцесором), що містить інформацію про кількість та асортимент оплачених покупцем нафтопродуктів, які може бути відпущено на АЗС, а також іншу інформацію, необхідну для організації розрахунків [16].

Ця картка є технічним засобом обліку відпуску нафтопродуктів на АЗС, а не засобом платежу чи різновидом кредитних карток. Не можуть застосовувати паливні смарт-карти для оплати за товари ті підприємства, які випускають паливні картки, оскільки їх не можна використовувати як платіжні картки. Паливні смарт-карти призначені для фіксації в електронному вигляді заборгованості емітента перед держателем цих засобів за попередньо оплачені товари (послуги) [25].

Паливні смарт-картки бувають двох видів:

– грошові – на такій картці міститься інформація про суму грошових коштів, зарахованих на умовний рахунок підприємства. Картка дає можливість суб'єкту господарювання придбати будь-яку марку ПММ, супутні товари та послуги, що реалізуються на АЗС, виходячи з ліміту грошових коштів. Паливо та послуги з грошової паливної картки відпускаються за ринковими цінами, установленими на дату заправлення (надання послуги);

– літрові – на цій карті міститься інформація про кількість літрів ПММ певної марки, оплачених підприємством заздалегідь. За літровою смарт-карткою, на відміну від грошової, ПММ відпускаються за ціною, указаною в

договорі. Такі паливні картки розрізняються за видами ПММ, які може бути за ними отримано (бензин А92, А95, А95EURO, дизельне паливо тощо) [48].

У договорі на відпуск ПММ за паливними картками, який укладається між постачальником ПММ та їх споживачем, передбачаються, зокрема, вимоги до використання та зберігання паливних карток, вид паливної картки (грошова чи літрова), умови заправки та порядок розрахунків за спожиті ПММ, ліміт витрати грошових коштів або палива на добу (місяць), перелік АЗС, що обслуговують цю паливну картку, та інші умови. У договорі визначається момент переходу права власності на ПММ – як правило, це момент передачі вже оплаченого палива. У строки, установлені договором, підприємство оплачує постачальнику паливні картки та ПММ та отримує від нього паливні картки. [45].

Паливні карти зберігаються в бухгалтерії підприємства та видаються водіям у порядку, установленому на підприємстві (щодня, щотижня, щомісяця). За умови частого використання паливну картку може бути закріплено за конкретним водієм. При заправці за паливною карткою водій, як правило, отримує чек спеціалізованого РРО із зазначенням найменування, кількості та вартості фактично відпущених нафтопродуктів, а також чек автозаправного терміналу (витрати за карткою) [15].

Придбання ПММ за паливними картками вимагає від підприємства розроблення та впровадження системи документального обліку таких карток із метою контролю за їх використанням. Зокрема, необхідно:

– затвердити правила користування паливними картками;

– затвердити список водіїв, яким видаватимуться паливні картки, а також порядок їх видачі;

– розробити форму звіту (довільну) держателів смарт-карток, тобто водіїв. Ці звіти мають подаватися водіями до бухгалтерії підприємства разом із чеками автозаправних терміналів та подорожніми листами та строки, установлені підприємством (щодня, щонеділі, щомісяця в останній календарний день звітного місяця);

– призначити особу, відповідальну за зберігання, видачу та облік паливних карток;

– вести журнал обліку руху паливних карток. Цей журнал обліку складається в довільній формі [45].

Виходячи з даних журналу бухгалтерія або матеріально відповідальна особа повинна зробити вибірку витрачених коштів за кожним водієм та за кожною карткою. Дані журналу бухгалтерія підприємства використовує для відображення надходження ПММ до баків транспортних засобів [28].

ПММ за готівку придбаваються безпосередньо на АЗС. У цьому випадку відпуск ПММ та заправлення автомобіля здійснюються за рахунок коштів, виданих водію підприємства під звіт [31].

Первинним документом, що підтверджує факт витрат, понесених працівником на придбання ПММ, буде чек РРО, виданий на АЗС. Чек додається до Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт [40].

Відповідно до Інструкції «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» № 291 облік ПММ ведеться на субрахунку 203 «Паливо». Ураховуються наявність та рух палива, що придбавається або виготовляється для технологічних потреб виробництва, експлуатації транспортних засобів, а також для виробництва енергії та опалення будівель [26].

Аналітичний облік на субрахунку 203 ведеться виходячи з потреб конкретного підприємства в розрізі видів та марок палива, а також за місцями його зберігання, у зв’язку з чим до цього субрахунку можуть відкриватися субрахунки другого, третього та інших порядків:

– 2031 «Дизельне паливо», 2032 «Бензин А92», 2033 «Бензин А95», 2034 «Скраплений вуглеводневий газ» тощо;

– 2031 «Паливо на складі», 2032 «Талони на паливо», 2033 «Паливо в автомобілі» тощо [66].

Придбані ПММ відображаються у складі запасів підприємства за первісною вартістю, що формується з урахуванням п. 9 НП(С)БО 9 «Запаси» [16].

Аналітичний облік виданих ПММ ведеться за матеріально відповідальними особами – водіями автотранспорту. На субрахунку 203 також слід вести облік оплачених талонів на ПММ. Для обліку руху талонів доцільно використовувати субрахунок другого порядку (субрахунок 2032 «Талони на паливо»). Як водій надасть до бухгалтерії звіт про використання талонів та чеків АЗС, вартість ПММ із субрахунку 2032 списуватиметься на субрахунок 2033 «Паливо в автомобілі». Витрачене паливо на підставі подорожніх листів потрапить на рахунки витрат [48].

Порядок обліку паливних карт залежить від умов їх отримання, прописаних у договорі між постачальником ПММ та підприємством-покупцем [27].

Якщо паливна картка залишається у власності постачальника нафтопродуктів, то в бухгалтерському обліку покупця вона не відображається, оскільки не відповідає критеріям визнання активом. Паливна картка знайде своє відображення тільки в аналітичному обліку (у журналі обліку руху паливних карток) [40].

Що стосується безпосередньо нафтопродуктів, які придбаває підприємство за допомогою паливних карток, то їх вартість відображається в бухгалтерському обліку підприємства в загальному порядку.

Витрати на ПММ у повному обсязі враховуються підприємством у складі податкових витрат. Єдина умова – такі витрати мають бути пов’язані з господарською діяльністю платника податків. В момент здійснення передоплати за ПММ податкові витрати в підприємства не виникають (п.п. 139.1.3 ПКУ), не включається до витрат вартість палива й на етапі його оприбуткування, право на відображення таких витрат з’явиться в підприємства тільки після використання ПММ у господарській діяльності [70].

За загальним правилом право на податковий кредит за ПММ, що використовуються для оподатковуваних операцій у межах господарської діяльності, у підприємства виникає на дату першої з подій (п. 198.2 ПКУ) [ ]:

– або на дату оплати ПММ;

– або на дату оприбуткування ПММ, що підтверджено податковою накладною.

Для отримання права на податковий кредит факт передоплати або оприбуткування нафтопродуктів має бути підтверджено належно оформленою податковою накладною [69].

Причому така податкова накладна повинна бути зареєстрована у Єдиному реєстрі податкових накладних, оскільки здійснюється постачання підакцизного товару [15].

Не підтверджені податковими накладними або іншими подібними документами, зазначеними в п. 201.11 ПКУ, суми «вхідного» ПДВ до податкового кредиту не потрапляють (п. 198.6 ПКУ). До інших документів, що є підставою для відображення податкового кредиту без отримання податкової накладної, належать, зокрема, касові чеки, що містять фіскальний номер та податковий номер постачальника, загальну суму коштів та суму ПДВ (тобто фіскальні чеки). У разі отримання платником податків касового чека, в якому загальна сума отриманих товарів/послуг перевищує 200 грн., такий чек не дає права на віднесення до податкового кредиту ані всієї суми «вхідного» ПДВ, ані її частини. Щоб не втратити податковий кредит при отриманні такого чека, водію слід вимагати від продавця видати разом із чеком податкову накладну [45].

При придбанні підзвітною особою ПММ за готівку датою виникнення в підприємства права на податковий кредит буде дата отримання податкової накладної, виписаної на адресу підприємства-покупця, або іншого документа, що її заміняє, але не раніше дати затвердження Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт. Виписують податкові накладні в день їх придбання [48].

Підприємства, що заправляють паливом свої транспортні засоби, стикаються з ситуацією, коли постачальники палива не виписують податкову накладну ані в момент отримання коштів в оплату ПММ, ані при відпуску нафтопродуктів на АЗС, а складають її тільки в останній день місяця [28].

На дату отримання коштів від покупця (у цьому випадку – на дату зарахування їх на паливну картку) у постачальника ПММ виникають податкові зобов'язання з ПДВ. На цю дату постачальник зобов'язаний виписати покупцю податкову накладну (п. 201.7 ПКУ) [45].

Складання податкової накладної не рідше ніж один раз на місяць і не пізніше останнього дня місяця (зведеної податкової накладної) передбачено лише в одному випадку – при безперервних або ритмічних постачаннях при постійних зв'язках з покупцями, що має бути обумовлено в договорі [40].

У покупця є ризик втратити право на податковий кредит, адже в отриманій податковій накладній неправильно заповнено обов'язковий реквізит – дату виписки податкової накладної. Щоб уникнути цього неприємного моменту, покупцю можна порадити подати до податкового органу заяву про відмову постачальника видати податкову накладну [27].

У цілях списання ПММ підприємства визначають фактичну та нормативну витрату палива. Розрахунок фактичної витрати палива здійснюється на підставі даних подорожніх листів та виходячи з пройденого кілометражу. Для обліку роботи службового легкового автомобіля застосовують подорожні листи за типовою формою № 3 «Подорожній лист службового легкового автомобіля», а для обліку роботи вантажного автомобіля – подорожні листи типових форм, а саме:

– за типовою формою № 2ТН «Подорожній лист вантажного автомобіля»;

– за типовою формою № 1 (міжнародна) «Подорожній лист вантажного автомобіля в міжнародному сполученні» [28].

Списання фактично витрачених ПММ для транспортних засобів ведеться на підставі подорожніх листів. Подорожні листи разом з іншими

первинними документами підтверджують і господарську мету експлуатації автомобіля [31].

Визначити фактичну кількість палива, витраченого протягом зміни (рейса), можна з урахуванням даних вимірювальних приладів автомобіля на момент закінчення зміни (рейса) за допомогою такої формули:

$$П_ф = ЗП_н + ВП - ЗП_к, \qquad (1.1)$$

де $П_ф$ – фактична кількість витраченого автомобілем палива (розраховується за одним подорожнім листом);

$ЗП_н$ – залишок палива в бензобаку (у балоні, якщо це газ) автомобіля на початок зміни (рейса) (графа подорожнього листа «залишок пального при виїзді»);

ВП – кількість палива, залитого в бензобак (заправленого в балон, якщо це газ) протягом зміни (рейса) (графа подорожнього листа «видано пальне»);

$ЗП_к$ – залишок палива в бензобаку (у балоні, якщо це газ) автомобіля на кінець зміни (рейса) (графа подорожнього листа «залишок пального при поверненні») [66].

Розрахована у такий спосіб кількість палива, витраченого автомобілем протягом зміни (рейса), указується у відповідній графі подорожнього листа «витрата пального (літрів) фактично» [27].

Нормативна витрата ПММ з метою їх списання визначається також на підставі даних подорожніх листів про фактичний пробіг автомобіля за зміну, але вже з урахуванням норм витрати палива. Методику розрахунку норм витрати палива доповнено та доопрацьовано з урахуванням результатів останніх досліджень економічності автомобілів у різних умовах. Після виконання відповідних розрахунків підприємству слід порівняти фактичну кількість витраченого автомобілем палива ($П_ф$) з нормативною ($Q_н$) [28].

Якщо показник $П_ф$ менше або дорівнює показнику $Q_н$, ПММ списуються

в межах фактичної витрати. Якщо витрата палива за фактом ($П_ф$) перевищила витрату за нормою ($Q_н$) (виникла перевитрата), потрібно з'ясувати причини цього. Адже такі наднормативні витрати могли виникнути як з вини водія, так і з об'єктивних причин (через низьку якість ПММ, невідповідність доріг та під'їзних шляхів нормам експлуатації, систематичні пробки на дорогах, технічний стан автотранспорту, непередбачений ремонт двигуна в рейсі тощо). Проте незалежно від причин перевитрати пального при його списанні потрібно орієнтуватися виключно на встановлені норми витрати палива з урахуванням поправочних коефіцієнтів [15].

Вартість фактично витраченого палива в межах норм відображається залежно від мети використання автотранспорту. Вартість витрачених ПММ списується з кредиту субрахунку 203 «Паливо» до дебету відповідних субрахунків рахунків 15, 20, 23, 28, а також рахунків 91, 92, 93 і 94 [16].

Перевитрати ПММ відноситься в бухгалтерському обліку до інших операційних витрат та списується на субрахунок 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей» [16].

В момент здійснення передоплати за ПММ, ані на етапі їх оприбуткування податкові витрати в підприємства не виникають. Право на відображення таких витрат з'являється в підприємства тільки після використання ПММ у господарській діяльності. Ці витрати залежно від напряму використання транспортного засобу класифікуються як загальновиробничі, адміністративні витрати, витрати на збут або інші операційні витрати [16].

Якщо фактична витрата не перевищує норму, то до податкових витрат підприємства включається вся вартість фактично використаного палива, з урахуванням правил визнання витрат, установлених ПКУ:

– при використанні ПММ для заправки автомобілів, зайнятих у будівництві (створенні) об'єктів основних засобів, їх вартість увійде до первісної вартості таких основних засобів та потрапить до витрат за допомогою їх амортизації залежно від подальшого напряму використання

об’єктів;

– вартість ПММ, уключених до собівартості виробленої продукції (виконаних робіт, наданих послуг), а також до первісної вартості придбаних товарів, потрапить до складу витрат підприємства тільки в періоді визнання доходів від реалізації такої продукції (товарів, робіт, послуг);

– витрати на придбання ПММ, вартість яких відповідно до правил ведення бухгалтерського обліку включено до складу інших витрат підприємства (адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат), буде враховано при обчисленні об’єкта оподаткування в тому періоді, в якому вони були понесені (у періоді списання витрачених ПММ з балансу) [66].

А от якщо фактична витрата палива перевищує нормативну, то до складу витрат для цілей визначення оподатковуваного прибутку безпечніше віднести його вартість у межах норм [48].

В ПКУ немає заборони на віднесення до складу податкових витрат усієї суми фактично витраченого палива, у тому числі й наднормативного. Фахівці податкової служби вважають, що наднормативна витрата ПММ не пов’язана з господарською діяльністю підприємства, тобто такі витрати:

– не можуть ураховуватися при визначенні об’єкта оподаткування на підставі п.п. 139.1.1 ПКУ;

– спричиняють необхідність здійснення умовного постачання таких ПММ із відповідним нарахуванням податкових зобов’язань з ПДВ, при цьому база оподаткування не може бути нижче ціни їх придбання [15].

Первинними документами з обліку придбання та відпуску матеріалів: прибуткові та видаткові накладні, податкові накладні, акцизні накладні, товарно-транспортні накладні (далі – ТТН), акти виконаних робіт, акти наданих послуг, авансові звіти, прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери тощо [45].

Для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів (у тому числі сировина й матеріали, які є в дорозі

та в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва призначено рахунок 20 «Виробничі запаси». За дебетом рахунку 20 «Виробничі запаси» відображаються надходження запасів на підприємство, їх дооцінка, за кредитом – на виробництво, переробку, відпуск на сторону, уцінка тощо [48].

На субрахунку 201 «Сировина й матеріали» відображаються наявність та рух сировини та основних матеріалів, які входять до складу продукції, що виготовляється, або є необхідними компонентами при її виготовленні. На цьому субрахунку ведеться облік основних матеріалів, що використовуються у виробництві, ремонтних роботах, надання послуг. Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні продукції або для господарських потреб, технічних цілей та сприяння у виробничому процесі, також відображаються на субрахунку 201 [40].

Облік придбання та відпуску матеріалів наведено у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Облік придбання та відпуску матеріалів

№	Господарська операція	Первинні документи	Дебет	Кредит
1	Надійшли матеріали від постачальника	Прибуткова накладна	201	631
2	ПДВ	Податкова накладна	641	631
3	Відпущені матеріали у виробництво	Видаткова накладна	23	201

Джерело: [40]

Порядок обліку придбання та використання ПММ (за паливною карткою) наведено у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Порядок обліку придбання та використання ПММ (за паливною карткою)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Придбання паливної карти			
1	Перераховано постачальнику ПММ передоплату за паливну картку	371	311

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	4
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за паливну картку (за наявності податкової накладної)	641/ПДВ	644
3	Оприбутковано паливну картку	22	631
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ при оприбуткуванні паливної картки	644	631
5	Відображено залік заборгованостей	631	371
6	Передано паливну картку водію	92	22
7	Віднесено на фінансовий результат витрати на придбання паливної картки	791	92
Придбання ПММ			
1	Перераховано постачальнику передоплату за ПММ	371	311
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за ПММ (за наявності податкової накладної)	641/ПДВ	644
3	Відображено заправку автомобіля бензином	203/Паливо в автомобілі	631
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ при оприбуткуванні ПММ	644	631
5	Відображено залік заборгованостей	631	371
Використання ПММ			
1	Списано вартість фактично використаного автомобілем бензину	92	203/Паливо в автомобілі
2	Віднесено на фінансовий результат вартість витраченого бензину	791	92

Джерело: [40]

Порядок обліку придбання та використання ПММ (за талонами) наведено у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 – Порядок обліку придбання та використання ПММ (за талонами)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Придбання ПММ			
1	Перераховано постачальнику передоплату за ПММ	371	311
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за ПММ (за наявності податкової накладної)	641/ПДВ	644
3	Відображено надходження талонів на бензин	203/Талони на паливо	631
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ при оприбуткуванні ПММ	644	631
5	Відображено залік заборгованостей	631	371
Використання талонів для заправки автомобіля			

Продовження таблиці 1.5

1	2	3	4
1	Відображено заправку автомобіля паливом (на підставі подорожніх листів)	203/Паливо в автомобілі	203/Талони на паливо
Використання ПММ			
1	Списано вартість фактично використаного автомобілем бензину (у межах норм)	93	203/Паливо в автомобілі
2	Відображено суму перевитрати бензину	947	203/Паливо в автомобілі
3	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	947	641/ПДВ
4	Віднесено на фінансовий результат:		
	– вартість витраченого бензину в межах норм	791	93
	– суму перевитрати бензину	791	947
	– суму нарахованих податкових зобов'язань з ПДВ	791	947

Джерело: [28]

Бонусна картка не є електронним платіжним засобом. Вона визнається матеріальним активом (п. 3 розд. I НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності») [28], який прибуткується на баланс підприємства на субрахунок 209 «Інші матеріали». Первісна вартість такого активу визначається:

– при придбанні в сторонньої організації згідно з п. 9 НП(С)БО 9 «Запаси»;

– при виготовленні власними силами на рівні виробничої собівартості згідно з НП(С)БО 16 «Витрати» [6] (п. 10 НП(С)БО 9 «Запаси») [5].

Можна виділити два варіанти поширення бонусних карток:

– продаж картки за грошову компенсацію;

– безоплатне надання картки всім, хто бажає, або при виконанні певних умов (одноразова закупівля на певну суму або декілька покупок вище певної загальної суми) [40].

Якщо картки покупцям реалізують за гроші, то їх продаж відображають із застосуванням субрахунків 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» і 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів». При безоплатній роздачі – їх вартість просто списують до складу витрат на збут (рахунок 93 «Витрати на збут») [40].

Реалізація бонусної картки вважається постачанням (п.п. 14.1.191 ПКУ),

а отже, є об’єкт оподаткування ПДВ. Бонусні картки не мають самостійної цінності і самі собою жодної економічної вигоди покупцеві/отримувачеві картки не дають. Покупцеві потрібна не сама картка, а право, яке має її пред’явник (купівлю за зниженими цінами тощо) [66].

Облік бонусних карток наведено у таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 – Облік бонусних карток

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
	Придбання бонусних карток		
1	Оприбутковано бонусні картки	209	631
2	Нараховано податковий кредит (до реєстрації ПН у ЄРПН)	644/1	631
3	Відображено податковий кредит (ПН зареєстровано в ЄРПН)	641/ПДВ	644/1
4	Сплачено гроші за картки постачальникові	631	311
	Реалізація бонусних карток		
5	Реалізовано бонусні картки клієнтам	301	712
6	Відображено податкові зобов’язання з ПДВ	712	641/ПДВ
7	Списано первісну вартість карток	943	209

Джерело: [66]

Облік повернення запасів постачальнику наведено у таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 – Облік повернення запасів постачальнику

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
1	Перераховано постачальнику передоплату за запчастини	371	311
2	Відображено податковий кредит з ПДВ у складі вартості запчастин (за наявності зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної)	644/1	644/ПДВ
		641/ПДВ	644/1
3	Оприбутковано запчастини, отримані від постачальника	207	631
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ при оприбуткуванні запчастин	644/ПДВ	631
5	Здійснено залік заборгованостей	631	371
6	Відображено повернення неякісних запчастин	631	207
7	Відкориговано відображений раніше податковий кредит з ПДВ (методом «червоне сторно»)	641/ПДВ	631
8	Направлено претензію постачальнику	374	631
9	Задоволено претензію покупця постачальником – повернено передоплату	311	374

Джерело: [66]

Порядок відображення в обліку витрат на придбання канцтоварів та іншого офісного приладдя наведено у таблиці 1.8.

Таблиця 1.8 – Порядок відображення в обліку витрат на придбання канцтоварів та іншого офісного приладдя

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
Придбання канцтоварів			
1	Видано працівнику готівкові кошти під звіт	372	301
2	Оприбутковано матеріали, придбані підзвітною особою:		
	– папір [2]	209	372
	– ручки кулькові	209	372
	– сегрегатори	209	372
	– батареї	209	372
3	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі вартості придбаних матеріалів	641/ПДВ	372
4	Повернено до каси підприємства залишок невикористаних коштів	301	372
Передача канцтоварів та іншого офісного приладдя в експлуатацію			
1	Передано в експлуатацію:		
	– папір	92	209
	– ручки	92	209
	– сегрегатори	92	209
	– батареї	92	209
2	Віднесено на фінансовий результат витрати на придбання канцтоварів	791	92

Джерело: [15]

Порядок відображення в обліку витрат на придбання бланків бухгалтерських наведено у таблиці 1.9.

Таблиця 1.9 – Порядок відображення в обліку витрат на придбання бланків бухгалтерських

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Придбання бланків бухгалтерських			
1	Перераховано передоплату за бланки бухгалтерські	371	311
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за бланки бухгалтерські	641/ПДВ	644
3	Отримано бланки бухгалтерські	209	631
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ	644	631
5	Проведено залік заборгованостей	631	371

Продовження таблиці 1.9

1	2	3	4
Списання бланків бухгалтерських			
1	Списано використані бланки бухгалтерські	92	209
2	Віднесено на фінансовий результат витрати на придбання бланків бухгалтерських	791	92

Джерело: [45]

Порядок відображення в обліку витрат на придбання картриджів для принтера наведено у таблиці 1.10.

Таблиця 1.10 – Порядок відображення в обліку витрат на придбання картриджів для принтера

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
Придбання картриджів			
1	Перераховано передоплату за картриджі для принтера	371	311
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за картриджі для принтера	641/ПДВ	644
3	Отримано картриджі	209	631
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ	644	631
5	Проведено залік заборгованостей	631	371
Передача в експлуатацію картриджів			
1	Передано в експлуатацію картриджі для принтера (здійснено технічне обслуговування принтера)	92	209
2	Віднесено на фінансовий результат витрати на технічне обслуговування принтера	791	92

Джерело: [45]

Вартість ліків, які купуються окремо (для доукомплектування аптечки або заміни прострочених ліків), обліковують у складі запасів на субрахунку 209 «Інші матеріали». У періоді, коли ліки «потрапляють» в аптечку, їх вартість списують до складу витрат [26].

Якщо йдеться про автомобільну аптечку, то має значення, де використовується автотранспорт. Тобто якщо автомобіль:

– обслуговує адмінперсонал, тоді витрати на аптечні ліки включають до складу адміністративних (Дт 92 «Адміністративні витрати»);

– використовують для доставки продукції покупцям, тоді вартість

медпрепаратів потрапить до складу витрат на збут (Дт 93 «Витрати на збут») [28].

Якщо потрібно облікувати «виробничі» аптечки, що знаходяться на території цехів, тоді витрати на їх придбання потрапляють на рахунок 91 «Загальновиробничі витрати». По суті, це – витрати на ОП (п. 15.8 НП(С)БО 16) «Витрати» [6].

Для обліку аптечок, які зберігаються на підприємствах торгівлі, послуг і ресторанного господарства, потрібно виходити з напряму діяльності самого підприємства або працівників конкретного підрозділу. Зазвичай це будуть або адміністративні витрати (Дт 92), або витрати на збут (Дт 93) [28].

Облік медичної аптечки та медпрепаратів наведено у таблиці 1.11.

Таблиця 1.11 – Облік медичної аптечки та медпрепаратів

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
1	Перераховано передоплату вартості аптечки	371	311
2	Відображено податковий кредит з ПДВ (за наявності зареєстрованої податкової накладної)	644/1	644/ПДВ
		641/ПДВ	644/1
3	Оприбутковано аптечку	153	631
4	Списано податковий кредит з ПДВ	644/ПДВ	631
5	Здійснено залік заборгованостей	631	371
6	Оприбутковано додаткові медикаменти	209	631
7	Відображено податковий кредит з ПДВ (за наявності зареєстрованої податкової накладної)	644/1	631
		641/ПДВ	644/1
8	Аптечку передано в експлуатацію	112	153
9	Нараховано амортизацію аптечки методом «100 %»	92	132
10	Аптечку доукомплектовано додатковими медикаментами	92	209
11	Оплачено додаткові медикаменти	631	311

Джерело: [28]

Подарунковий сертифікат – це документ вільної форми (іменний чи на пред’явника), який: підтверджує внесення авансової оплати за товар/послугу вартістю, що відповідає номіналу сертифіката; дає право пред’явнику сертифіката на отримання товару/послуги від підприємства – «емітента» такого сертифіката [48].

Можливість використовувати в господарському обігу подарункові сертифікати слід оформити наказом по підприємству та Положенням про порядок видачі та погашення подарункових сертифікатів, в якому зазначаються всі істотні умови продажу матеріалів за допомогою таких сертифікатів. Торгівля товарами/послугами за допомогою подарункових сертифікатів є елементом маркетингової політики підприємства [28].

У Положенні про порядок видачі та погашення подарункових сертифікатів зазначають:

– номінали сертифікатів;

– перелік товарів/послуг, на які можна обміняти подарунковий сертифікат;

– можливість (або неможливість) монетизувати сертифікат (у повній сумі номіналу або в сумі залишку після того, як буде отримано товар);

– дату, до якої сертифікати підлягають обміну на відповідні товари/послуги;

– перелік працівників, відповідальних за проведення цього заходу;

– право держателя подарункового сертифіката обміняти його на товар/послугу більшої вартості, ніж номінал сертифіката [27].

Подарунковий сертифікат є документом, який підтверджує право його держателя отримати певний товар, матеріали або послугу [15].

Облік подарункових сертифікатів наведено у таблиці 1.12.

Таблиця 1.12 – Облік подарункових сертифікатів

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Придбання подарункових сертифікатів			
1	Перераховано аванс за виготовлення 1000 подарункових сертифікатів	371	311
2	Нараховано суму ПДВ (до реєстрації ПН в ЄРПН)	644/1	644
3	Відображено податковий кредит (ПН зареєстровано в ЄРПН)	641	644/1
4	Отримано бланки подарункових сертифікатів від постачальника	209	631
5	Списано суму раніше відображеного податкового кредиту	644	631
6	Здійснено залік заборгованостей	631	371

Продовження таблиці 1.12

1	2	3	4
Продаж подарункових сертифікатів			
1	Продано подарункові сертифікати	301	69
2	Відображено податкові зобов’язання з ПДВ	643	641
3	Списано собівартість бланків подарункових сертифікатів	93	209

Джерело: [26]

Матеріали відображаються у рядку 1100 статті Балансу «Запаси».

1.3 Контроль придбання та відпуску матеріалів

Важливу роль у підвищенні ефективності роботи підприємств відіграє раціональне використання матеріальних цінностей, які є основою виробничої діяльності.

Основні завдання контролю операцій з матеріалами наведені на рисунку 1.1.

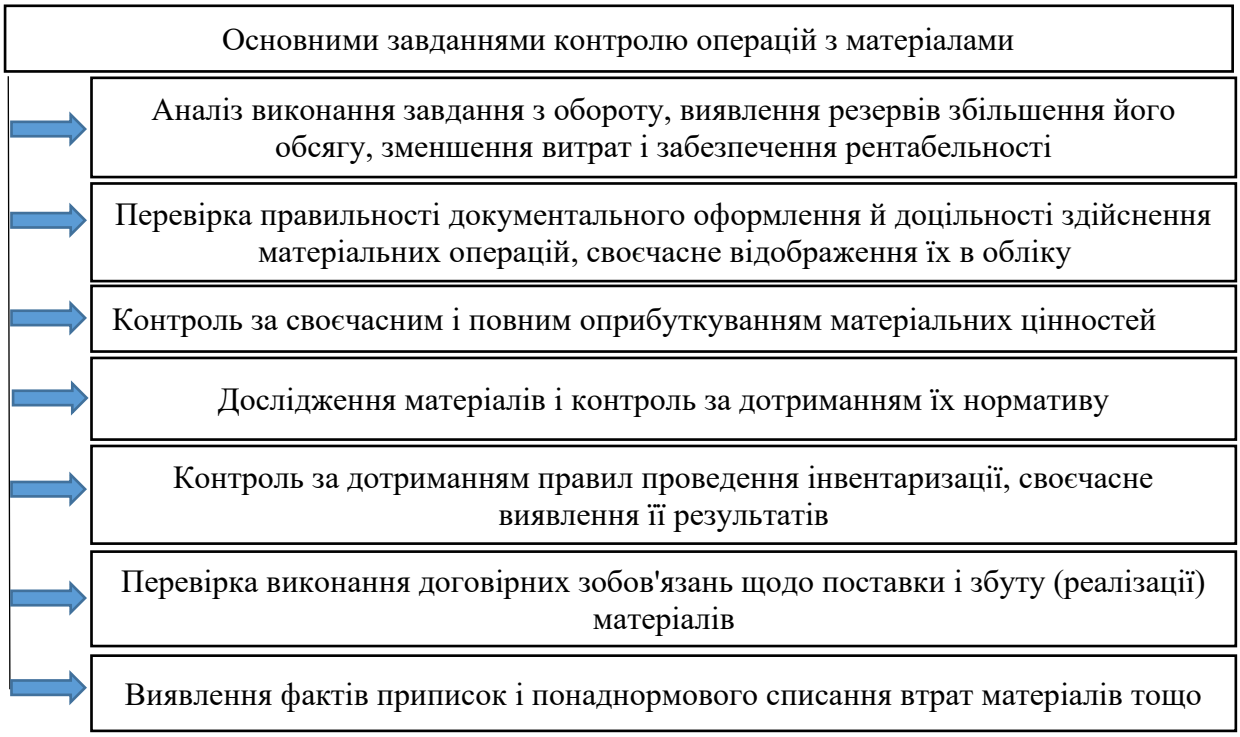

Рисунок 1.1 – Основні завдання контролю операцій з матеріалами

Джерело: [30]

Основними джерелами є:

1) договори з постачальниками й покупцями, реєстри оперативного обліку і контролю їхнього виконання (журнал обліку надходження вантажів, книга обліку виконання договорів);

2) доручення на одержання і відпуск матеріалів, книга обліку виданих доручень;

3) товарно-транспортні накладні, накладні, рахунки-фактури, платіжні вимоги, платіжні доручення, виписки з рахунків у банках, товарні звіти, звіти касира й касові книги, векселі;

4) інвентаризаційні описи, порівнювальні відомості, розрахунки природного убутку, розрахунки витрат на залишок матеріалів;

5) акти на списання матеріальних втрат;

6) регістри аналітичного й синтетичного обліку – журнали № 5, відомості, картки складського обліку, матеріальні книги;

7) фінансова, оперативна й статистична звітність тощо [38].

Основними документами контролю матеріалів є:

– супроводжувальні документи постачальників, прикладені до звітів матеріально-відповідальних осіб (далі – МВО);

– товарно-транспортні накладні;

– рахунки-фактури;

– специфікації, ярлики;

– посвідчення якості;

– квитанції на прийом в залежності від видів матеріалів, їх тари і способу доставки [44].

Внутрішні документи:

– супроводжувальні документи постачальників зі штампами одержувачів;

– акти прийому;

– прибуткові накладні [44].

Джерелами перевірки матеріалів є:

– нагромаджувальні відомості витрачання матеріалів;

– первинні документи щодо використання матеріалів у виробництві;

– сальдові і оборотні відомості про рух матеріалів;

– карточки чи книги складського обліку матеріалів;

– журнал 5 (розділ 3);

– відомість 5А;

– Баланс (ф.1) [45].

Послідовність перевірки стану обліку матеріалів:

1. Стан обліку придбання і заготівлі сировини, матеріалів і напівфабрикатів. Організація кількісного і якісного їх прийому.

2. Своєчасність і повнота оприбуткування. Правильність відображення руху матеріалів в дорозі і визначення їх заготівельної вартості.

3. Стан поточного (оперативного) обліку матеріалів, складського і контрольно-вимірювального господарства.

4. Організація внутрішнього контролю за станом складського обліку.

5. Групування матеріалів і відображення їх на рахунках. Забезпеченість номенклатурними цінниками. Визначення і списання різниці в цінах.

6. Наявність лімітних карт щодо витрачання матеріалів і дотримання лімітів. Наявність затверджених норм витрачання матеріалів.

7. Порядок внутрішнього контролю за витрачанням матеріалів у виробництві.

8. Правильність і повнота заповнення прибуткових і розхідних документів щодо матеріалів.

9. Інструктаж матеріально-відповідальних осіб в частині організації складського обліку.

10. Своєчасність, якість і повнота проведення інвентаризації і відображення в обліку надлишків і нестач. Проведення періодичних перевірок наявності і збереження матеріалів.

11. Застосування норм природних втрат при зберіганні та транспортуванні матеріалів.

12. Стан обліку палива, тари, тарних матеріалів, будівельних матеріалів і запасних частин [52].

Необхідними умовами збереження матеріалів є правильна організація складського господарства та контроль пропускної системи на підприємстві, а також забезпечення необхідними кадрами служб матеріально-технічного постачання та збуту продукції [56].

У ході контролю необхідно перевірити існування у відділі кадрів підприємства документації з питань підбору, прийому на роботу та звільнення матеріально-відповідальних осіб (зав. складами, експедиторів та інших). За даними трудових книжок та особових справ необхідно встановити, чи не призначаються на ці посади особи, які мають непогашені судимості за корисливі злочини, чи погоджувалось їх призначення з головним бухгалтером підприємства. Далі слід встановити, чи укладені з такими працівниками письмові договори про повну матеріальну відповідальність [66].

Договори про повну матеріальну відповідальність, згідно зі статтею 135-1 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП), мають бути укладені з усіма працівниками (які досягли вісімнадцятирічного віку), які займають посади або виконують роботи, безпосередньо пов'язані із зберіганням, обробленням, продажем, перевезенням або застосуванням у процесі виробництва переданих їм цінностей. Перелік таких посад і робіт може бути визначено у колективному договорі. У ході контролю слід перевірити, чи надаються щорічні відпустки матеріально відповідальним особам, чи проводиться інвентаризація цінностей під час передачі їх особам, які тимчасово замінюють матеріально відповідальних осіб [30].

У разі спільного виконання працівниками окремих видів робіт, коли неможливо розмежувати матеріальну відповідальність кожного, власник або уповноважений ним орган за погодженням з профспілковим комітетом підприємства може встановити колективну (бригадну) матеріальну відповідальність. У цьому випадку письмовий договір укладається між підприємством і всіма членами колективу (бригади) [29].

Контролеру слід перевірити, чи визначено на підприємстві коло посадових осіб, які мають право підписувати документи на отримання і відпуск матеріалів зі складів, видачу дозволу на вивіз матеріалів з території підприємства, чи дотримується чинний порядок видачі доручень та отримання за ними матеріалів [45].

Бланки доручень є документами суворої звітності, тому контролеру слід перевірити порядок отримання, зберігання і обліку бланків доручень, як документів суворої звітності. Під час оприбуткування бланків доручень слід вказувати місце зберігання, нумерацію, їх кількість та вартість [39].

Заповнюючи типовий бланк доручення, обов'язково вказують строк його дії (10 днів). Доручення завжди повинно мати номер і дату видачі, повну назву і поштову адресу споживача товару, а потім – платника [38].

Доручення видається конкретній фізичній особі, яка має право на отримання матеріалів. В ньому вказуються дані паспорту особи, якій видається доручення. Отримуючи цінності, представник разом з дорученням повинен подати паспорт. Уповноваженому представникові покупця, який має прострочене доручення, матеріали не видаються [30].

У доручення вписується повна назва постачальника і назви, номери і дати видачі документів, за якими отримують товар. Зворотний бік доручення повинен містити перелік матеріалів, які отримує представник покупця, з їх нумерацією по порядку, повною назвою кожного матеріалу, одиницею його виміру та кількістю прописом. Доручення підписує особа, яка повинна отримати матеріали. Підпис цієї особи завіряється керівництвом підприємства-покупця і відбитком печатки [56].

На початку контролю матеріалів слід також перевірити стан складських приміщень, оснащення місць зберігання цінностей вагами, мірною тарою та іншими вимірювальними приладами. Склади мають бути оснащені стелажами та іншими пристроями для збереження матеріалів. Аудитор повинен розглянути стан охорони підприємства і дотримання пропускного режиму [44].

Основними причинами нестач і розкрадань матеріалів є:

– відсутність у ряді виробництв технічно обґрунтованих норм витрат сировини та матеріалів;

– списання матеріалів на виробництво за завищеними нормами або заміна дорогої сировини більш дешевою без відображення цього у бухгалтерському обліку;

– застосування невиправдано високих норм природного збитку та виробничих витрат;

– приймання та відпуск матеріалів без зважування, обміру, перерахування і технічних випробувань якості;

– недостатня відповідальність посадових осіб за своєчасне і правильне складання первинної документації щодо витрат матеріалів;

– нечітка організація оперативного обліку руху вузлів та напівфабрикатів у виробничому процесі;

– незадовільний стан бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю [45].

Важливим фактором підвищення ефективності виробництва і конкурентоспроможності виготовленої продукції є нормування витрат матеріалів. Перевірка обґрунтованості встановлених норм досягається шляхом контрольного запуску сировини і матеріалів у виробництво. Тому у разі необхідності з метою визначення істинних витрат матеріальних ресурсів під час проведення контролю здійснюються контрольні запуски матеріалів у виробництво. За їх результатами складається відповідний робочий документ контролера, в якому вказується кількість сировини, що передана у виробництво, технологічні режими та обладнання, які використовуються для її обробки, кількість продукції (вузлів, напівфабрикатів), яка виготовлена з цієї сировини. Такі дані можуть бути використані для відновлення обліку витрат матеріалів. Ці відновлені дані необхідно зіставити з фактичними витратами окремих груп матеріалів, визначити результат (економію чи перевитрату), а

від матеріально відповідальних і посадових осіб отримати пояснення з цих питань [39].

Невід'ємним елементом контролю є забезпечення суворого лімітування відпуску матеріалів та сировини у виробництво. Ліміти встановлюються, виходячи з науково обґрунтованих норм витрат, обсягу виробничої програми, з урахуванням залишків матеріалів, не витрачених на початку місяця [66].

З метою перевірки збереження матеріалів і достовірності облікових даних під час контролю повинна обов'язково проводитися інвентаризація матеріалів та інших [30].

Готуючись до інвентаризації, слід визначити кількість об'єктів, на яких вона проводитиметься. Для цього контролю напередодні слід ознайомитися з технологією виробництва та структурою підприємства. Інвентаризацію проводять суцільним або вибірковим методом. Якщо інвентаризація проводиться вибірково, доцільно перевіряти кожне п'яте найменування цінностей згідно з картотекою, але остаточний порядок перевірки визначається комісією [56].

Інвентаризація проводиться раптово й одночасно на всіх об'єктах із залученням фахівців, які добре знають технологію і порядок обліку, збереження та використання окремих видів матеріалів, а також представників громадських організацій. Інвентаризація матеріалів, як правило, здійснюється в порядку розташування матеріалів у даному приміщенні. У разі зберігання матеріалів однією матеріальною відповідальною особою у різних ізольованих приміщеннях інвентаризація проводиться послідовно по місцях зберігання. Після перевірки цінностей вхід до приміщення опломбовується, і комісія переходить для роботи у наступне приміщення. Факт опломбування засвідчується актом, у якому обов'язково вказуються члени інвентаризаційної комісії, дата складання акту, місцезнаходження та назва складу, кількість пломб та їхні номери. Акт підписується всіма членами інвентаризаційної комісії. Склад після цього охороняється [66].

Отже, матеріальним обліком є облік матеріалів. Для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів (у тому числі сировина й матеріали, які є в дорозі та в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва призначено рахунок 20 «Виробничі запаси». За дебетом рахунку 20 «Виробничі запаси» відображаються надходження запасів на підприємство, їх дооцінка, за кредитом – витрачання на виробництво, переробку, відпуск на сторону, уцінка тощо

Основними завданнями контролю операцій з матеріалами є: аналіз виконання завдання з обороту, виявлення резервів збільшення його обсягу, зменшення витрат і забезпечення рентабельності; перевірка правильності документального оформлення й доцільності здійснення матеріальних операцій, своєчасне відображення їх в обліку; контроль за своєчасним і повним оприбуткуванням матеріальних цінностей; дослідження матеріалів і контроль за дотриманням їх нормативу; контроль за дотриманням правил проведення інвентаризації, своєчасне виявлення її результатів; перевірка виконання договірних зобов'язань щодо поставки і збуту (реалізації) матеріалів; виявлення фактів приписок і понаднормового списання втрат матеріалів тощо.

2 ОБЛІК ПРИДБАННЯ ТА ВІДПУСКУ МАТЕРІАЛІВ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ»

Юридична особа ТОВ «ТЕРРА-ВЕСТ», код ЄДРПОУ 36648383, було зареєстровано 27.08.2009 р. Розмір статутного капіталу юридичної особи складає 63 000,00. На час останнього оновлення даних 26.02.2025 р. стан юридичної особи – Зареєстровано.

Уповноваженою особою юридичної особи Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕРРА-ВЕСТ» є Клошинська Олена Валеріївна, Давиденко Олена Валеріївна.

Організаційно-правова форма юридичної особи ТОВ «ТЕРРА-ВЕСТ» – Товариство з обмеженою відповідальністю.

Контактні дані юридичної особи ТОВ «ТЕРРА-ВЕСТ», телефон: 0612137908.

Юридична особа Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕРРА-ВЕСТ» зареєстрована за юридичною адресою Україна, Запорізька обл., місто Запоріжжя, бульвар Центральний, будинок 5.

Також забезпечуємо історію всіх корегувань у реєстраційних документах юридичної особи, стан розгляду справ, судові рішення та фінансову звітність щодо юридичної особи ТОВ «ТЕРРА-ВЕСТ».

Основний вид діяльності (КВЕД) – 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля.

Інші види діяльності:

- 47.19 Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах;
- 63.99 Надання інших інформаційних послуг;
- 68.31 Агентства нерухомості;
- 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування;
- 41.10 Організація будівництва будівель.

2.2 Облік придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

На різних підприємствах виробничі запаси можуть мати різне призначення залежно від функції, яку вони виконують у процесі виробництва. Тому на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» важливо правильно згрупувати (класифікувати) виробничі запаси на підприємстві за їх призначенням та роллю у процесі виробництва. На ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» кожна група запасів може складатися із десятків сотень назв, сортів, розмірів. Для раціонального обліку виробничих запасів, який би сприяв оперативній роботі, плануванню та бухгалтерському обліку, необхідно розробити деталізоване групування таких запасів. З цією метою на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» перелік найменувань окремих видів запасів класифікується за визначеною ознакою. Виробничі запаси поділяються на групи, кожна група поділяється на підгрупи. У межах кожної підгрупи запаси групуються за профілем, маркою, сортом, а потім за розміром та ін. Господарські операції щодо руху виробничих запасів відображаються у обліку методом їх суцільного та безперервного документування.

Облік придбання та відпуску матеріалів наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Облік придбання та відпуску матеріалів

№	Господарська операція	Первинні документи	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Надійшли матеріали від постачальника	Прибуткова накладна	201	631	2000,00
2	ПДВ	Податкова накладна	641	631	400,00
3	Відпущені матеріали у виробництво	Видаткова накладна	23	201	2000,00

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Наведемо зразок відомості обліку талонів на ПММ (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Відомість обліку талонів на бензин марки А92 за жовтень 2024 року

Надходження талонів			Видача талонів				Підпис водія
дата	літри	кількість та номінал	дата	ПІБ водія	літри	кількість та номінал	
1	2	3	4	5	6	7	8
Залишок на 01.10.2024 р.	30	3 шт. х 10 л	–	–	–	–	–

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
–	–	–	01.10.2024 р.	Кущ А. І.	30	3 шт. × 10 л	Кущ
02.10.2024 р.	120	12 шт. х 10 л	–	–	–	–	–
–	–	–	05.10.2024 р.	Верба Н. В.	50	5 шт. × 10 л	Верба
–	–	–	10.10.2024 р.	Тіщенко В. С.	30	3 шт. × 10 л	Тіщенко
–	–	–	19.10.2024 р.	Тіщенко В. С.	40	4 шт. × 10 л	Тіщенко
22.10.2024 р.	40	4 шт. × 10 л	–	–	–	–	–
–	–	–	23.10.2024 р.	Кущ А. І.	20	2 шт. × 10 л	Кущ
Разом за жовтень 2024 року	160	16 шт. × 10 л	–	–	170	17 шт. × × 10 л	–
Залишок на 01.11.2024 р.	20	2 шт. × 10 л	–	–	–	–	–

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Наведемо зразок журналу обліку руху паливних карток (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Журнал обліку руху паливних карток

№ з/п	Дата видачі	Паливна картка				ПІБ одержувача	Підпис одержувача	Повернення картки		Підпис одержувача	Підпис бухгалтера
		номер	найменування постачальника	одиниця виміру	залишок на картці до видачі			дата повернення	залишок на картці після повернення		
1	02.10.2024 р.	245967	ТОВ «Нафтозбут»	л	350	Литвин В. І.	Литвин	05.10.2024 р.	280	Литвин	Турченко
2	12.10.2024 р.	348695	ТОВ «Магнат»	грн.	1500	Петрик Н. П.	Петрик	15.10.2024 р.	660	Петрик	Турченко

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» уклало договір з компанією, що володіє мережею АЗС, на придбання 500 л бензину марки А-95 за ціною 52,50 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 8,75 грн) за літр на суму 26 250 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 4 375 грн) з використанням смарт-картки для автомобіля, що експлуатується в адміністративних цілях. На отримання паливної картки було оформлено заявку. Вартість виготовлення паливної смарт-картки – 48 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 8 грн), строк її дії – 1 рік.

Право власності на ПММ переходить до покупця після заправки автомобіля.

Припустимо, протягом місяця водію підприємства за паливною карткою відпущено 200 л бензину загальною вартістю 10 500 грн (у тому числі ПДВ

20 % – 3 500 грн).

За даними подорожніх листів фактична витрата бензину за місяць склала 190 л. Фактична витрата палива збігається з нормативною.

Порядок обліку придбання та використання ПММ (за паливною карткою) наведено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Порядок обліку придбання та використання ПММ (за паливною карткою)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
Придбання паливної карти				
1	Перераховано постачальнику ПММ передоплату за паливну картку	371	311	48
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за паливну картку (за наявності податкової накладної)	641/ПДВ	644	8
3	Оприбутковано паливну картку	22	631	40
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ при оприбуткуванні паливної картки	644	631	8
5	Відображено залік заборгованостей	631	371	48
6	Передано паливну картку водію	92	22	40
7	Віднесено на фінансовий результат витрати на придбання паливної картки	791	92	40
Придбання ПММ				
1	Перераховано постачальнику передоплату за ПММ	371	311	26 250
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за ПММ (за наявності податкової накладної)	641/ПДВ	644	4 375
3	Відображено заправку автомобіля бензином	203/Паливо в автомобілі	631	7 000
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ при оприбуткуванні ПММ	644	631	3 500
5	Відображено залік заборгованостей	631	371	10 500
Використання ПММ				
1	Списано вартість фактично використаного автомобілем бензину (190 л × 52,50 грн/л)	92	203/Паливо в автомобілі	9 975
2	Віднесено на фінансовий результат вартість витраченого бензину	791	92	9 975

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» уклало договір з компанією, що володіє мережею АЗС, на придбання 1000 л бензину марки А-92 за ціною 49,80 грн (у тому числі

ПДВ 20 % – 8,30 грн) за літр на суму 49 800 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 8 300 грн). Після отримання 100 % передоплати постачальник надав підприємству талони на бензин та одночасно прийняв його на відповідальне зберігання. Протягом місяця водію автомобіля ГАЗ-33021 «Газель», який використовується для доставки товару покупцям, для заправки було видано талони на суму 3 486 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 581 грн).

За даними подорожніх листів фактична витрата бензину за місяць склала 68 л, тоді як витрата палива за нормами повинна була скласти 65 л. Тобто виникла перевитрата ПММ у розмірі 3 л.

Порядок обліку придбання та використання ПММ (за талонами) наведено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Порядок обліку придбання та використання ПММ (за талонами)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
Придбання ПММ				
1	Перераховано постачальнику передоплату за ПММ	371	311	49 800
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за ПММ (за наявності податкової накладної)	641/ПДВ	644	8 300
3	Відображено надходження талонів на бензин	203/Талони на паливо	631	41 500
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ при оприбуткуванні ПММ	644	631	8 300
5	Відображено залік заборгованостей	631	371	49 800
Використання талонів для заправки автомобіля				
1	Відображено заправку автомобіля паливом (на підставі подорожніх листів) (70 л × 41,50 грн/л)	203/Паливо в автомобілі	203/Талони на паливо	2 905
Використання ПММ				
1	Списано вартість фактично використаного автомобілем бензину (у межах норм) (65 л х 41,50 грн/л)	93	203/Паливо в автомобілі	2 697,50
2	Відображено суму перевитрати бензину (3 л х 41,50 грн/л)	947	203/Паливо в автомобілі	124,50
3	Нараховано податкові зобов’язання з ПДВ (124,50 грн × 20 % ÷ 100 %)	947	641/ПДВ	24,90

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5
4	Віднесено на фінансовий результат:			
	– вартість витраченого бензину в межах норм	791	93	2 697,50
	– суму перевитрати бензину	791	947	124,50
	– суму нарахованих податкових зобов'язань з ПДВ	791	947	24,90

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» придбало в постачальника 100 бонусних карток на суму 12 000 грн (у тому числі ПДВ – 2 000 грн). Надалі картки реалізовані покупцям за 18 000 грн (у тому числі ПДВ – 3 000 грн).

Облік бонусних карток ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ» наведено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Облік бонусних карток ТОВ «ТЕРРА –ВЕСТ»

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
	Придбання бонусних карток			
1	Оприбутковано бонусні картки	209	631	10 000
2	Нараховано податковий кредит (до реєстрації ПН у ЄРПН)	644/1	631	2 000
3	Відображено податковий кредит (ПН зареєстровано в ЄРПН)	641/ПДВ	644/1	2 000
4	Сплачено гроші за картки постачальникові	631	311	12 000
	Реалізація бонусних карток			
5	Реалізовано бонусні картки клієнтам	301	712	18 000
6	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	712	641/ПДВ	3 000
7	Списано первісну вартість карток	943	209	10 000

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за договором постачання отримує запасні частини. Їх договірна вартість – 168 000 грн (у тому числі ПДВ – 28 000 грн).

Покупець здійснив передоплату на повну суму договору.

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» відвантажив усю партію запчастин покупцеві.

Після приймання запасів покупець виявив, що частина партії запчастин вартістю 42 000 грн (у тому числі ПДВ – 7 000 грн) має істотні порушення вимог до якості. Вона була повернена постачальнику. ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» на підставі претензії покупця повернув передоплату за неякісні запчастини.

В обліку підприємства-покупця зазначені операції ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Облік повернення запасів постачальнику ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Перераховано постачальнику передоплату за запчастини	371	311	168 000
2	Відображено податковий кредит з ПДВ у складі вартості запчастин (за наявності зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної)	644/1	644/ПДВ	28 000
		641/ПДВ	644/1	28 000
3	Оприбутковано запчастини, отримані від постачальника	207	631	140 000
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ при оприбуткуванні запчастин	644/ПДВ	631	28 000
5	Здійснено залік заборгованостей	631	371	168 000
6	Відображено повернення неякісних запчастин	631	207	35 000
7	Відкориговано відображений раніше податковий кредит з ПДВ (методом «червоне сторно»)	641/ПДВ	631	7 000
8	Направлено претензію постачальнику	374	631	42 000
9	Задоволено претензію покупця постачальником – повернено передоплату	311	374	42 000

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» 27.02.2024 р. видало працівнику Литвиненку А. І. під звіт готівкові кошти в сумі 65000 грн з метою придбання канцтоварів та іншого офісного приладдя. Працівник придбав товари на суму 60246 грн (без ПДВ – 50205 грн; ПДВ 20 % – 10041 грн), а саме:

– папір Ballet Classic А4, 80 г/м^2 – 5 пачок за ціною 3600 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 600 грн) за пачку, усього на суму 18000 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 3000 грн);

– набір настільний PATIO BWAH-05 з 5 предметів – 1 комплект вартістю 30000 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 5000 грн);

– сегрегатори АРХІВО А4/50 ламіновані – 5 шт. за ціною 1500 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 250 грн) за одиницю, усього на суму 7500 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 1250 грн);

– ручки кулькові Pilot BPS-GP-F 0.7 – 2 шт. за ціною 1200 грн (у тому

числі ПДВ 20 % – 200 грн) за одиницю, усього на суму 2400 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 400 грн);

– жорсткі диски 1Тб WD10PURX Western Digital – 5 шт. за ціною 2100 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 350 грн) за одиницю, усього на суму 10500 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 1750 грн);

– батареї Energizer BASE LR03 – 2 блістери за ціною 648 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 108 грн) за один блістер, усього на суму 1296 грн (у тому числі ПДВ 20 % – 216 грн).

Залишок грошей своєчасно повернено до каси. До бухгалтерії підприємства передано затверджений керівником Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, з доданими до нього підтверджуючими документами.

Придбані матеріальні цінності 02.03.2024 р. передано в експлуатацію для забезпечення роботи бухгалтерії підприємства.

Порядок відображення в обліку витрат на придбання канцтоварів та іншого офісного приладдя ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» наведено у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Порядок відображення в обліку витрат на придбання канцтоварів та іншого офісного приладдя ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
Придбання канцтоварів та іншого офісного приладдя				
1	Видано працівнику готівкові кошти під звіт	372	301	65 000
2	Оприбутковано товари, придбані підзвітною особою:			
	– папір Ballet Classic A4, 80 г/м^2	209	372	15 000
	– ручки кулькові Pilot BPS-GP-F 0.7	209	372	2 000
	– сегрегатори АРХІВО А4/50 ламіновані	209	372	6 250
	– набір настільний PATIO BWAH-05	153	372	250
	– жорсткі диски 1Тб WD10PURX Western Digital	209	372	10 500
	– батареї Energizer BASE LR03	209	372	1 080
3	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі вартості придбаних товарів	641/ПДВ	372	7 016
4	Повернено до каси підприємства залишок невикористаних коштів	301	372	22 904
Передача канцтоварів та іншого офісного приладдя в експлуатацію				
1	Передано в експлуатацію:			
	– папір Ballet Classic A4, 80 г/м^2	92	209	15 000
	– ручки кулькові Pilot BPS-GP-F 0.7	92	209	2 000

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5
	– сегрегатори АРХІВО А4/50 ламіновані	92	209	6 250
	– набір настільний PATIO BWAH-05	112	153	250
	– жорсткі диски 1Тб WD10PURX Western Digital	92	209	10 500
	– батареї Energizer BASE LR03	92	209	1 080
2	Нараховано амортизацію набору настільного, що обліковується як МНМА	132	112	25 000
3	Відображено в позабалансовому обліку суму нарахованої амортизації набору настільного, що обліковується як МНМА	09	–	25 000
4	Відображено у складі витрат звітного періоду суму нарахованого зносу набору настільного, що обліковується як МНМА	92	132	25 000
5	Віднесено на фінансовий результат витрати на придбання канцтоварів та іншого офісного приладдя, уключені до складу адміністративних витрат	791	92	50 205

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» придбало за безготівковим розрахунком бланки бухгалтерські на суму 360 грн (без ПДВ – 300 грн; ПДВ 20 % – 60 грн).

Придбані бланки використано бухгалтерською службою підприємства.

Порядок відображення в обліку витрат на придбання бланків бухгалтерських наведено у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 – Порядок відображення в обліку витрат на придбання бланків бухгалтерських

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
Придбання бланків бухгалтерських				
1	Перераховано передоплату за бланки бухгалтерські	371	311	360
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за бланки бухгалтерські	641/ПДВ	644	60
3	Отримано бланки бухгалтерські	209	631	300
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ	644	631	60
5	Проведено залік заборгованостей	631	371	360
Списання бланків бухгалтерських				
1	Списано використані бланки бухгалтерські	92	209	300
2	Віднесено на фінансовий результат витрати на придбання бланків бухгалтерських	791	92	300

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» придбало два картриджі для принтерів HP LaserJet, що експлуатуються фінансовою службою підприємства, за ціною 2 400 грн (без ПДВ – 2 000 грн; ПДВ 20 % – 400 грн) на суму 4 800 грн (без ПДВ – 4 000 грн; ПДВ 20 % – 800 грн) замість використаних. Придбані картриджі передано в експлуатацію.

Порядок відображення в обліку витрат на придбання картриджів для принтера наведено у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Порядок відображення в обліку витрат на придбання картриджів для принтера

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
Придбання картриджів				
1	Перераховано передоплату за картриджі для принтера	371	311	4 800
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за картриджі для принтера	641/ПДВ	644	800
3	Отримано картриджі	209	631	4 000
4	Списано раніше відображену суму податкового кредиту з ПДВ	644	631	800
5	Проведено залік заборгованостей	631	371	4 800
Передача в експлуатацію картриджів				
1	Передано в експлуатацію картриджі для принтера (здійснено технічне обслуговування принтера)	92	209	4000
2	Віднесено на фінансовий результат витрати на технічне обслуговування принтера	791	92	4000

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» замовило виготовлення 500 подарункових сертифікатів вартістю 24 грн/од. (у тому числі ПДВ – 4 грн/од.), вартість послуг з виготовлення уключено до вартості бланків. За звітний період підприємством продано 200 подарункових сертифікатів номіналом 600 грн кожний. Усі 200 сертифікатів погашено за 100 сертифікатів відвантажено 100 одиниць товару, вартість якого відповідає номіналу, а собівартість складає 250 грн/од. (торгова націнка – 350 грн/од.).

Облік подарункових сертифікатів наведено у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Облік подарункових сертифікатів

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
Придбання подарункових сертифікатів				
1	Перераховано аванс за виготовлення 500 подарункових сертифікатів (500 × 24 = 12000)	371	311	12 000
2	Нараховано суму ПДВ (до реєстрації ПН в ЄРПН)	644/1	644	2 000
3	Відображено податковий кредит (ПН зареєстровано в ЄРПН)	641	644/1	2 000
4	Отримано бланки подарункових сертифікатів від постачальника	209	631	10 000
5	Списано суму раніше відображеного податкового кредиту	644	631	2 000
6	Здійснено залік заборгованостей	631	371	12 000
Продаж подарункових сертифікатів				
1	Продано 200 подарункових сертифікатів (200 × 600 = 120 000)	301	69	120 000
2	Відображено податкові зобов’язання з ПДВ	643	641	20 000
3	Списано собівартість бланків подарункових сертифікатів (200 × 20 = 4000)	93	209	4 000

Джерело: складено за даними ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

2.3 Фінансовий аналіз ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Для аналізу фінансової звітності використовуємо бухгалтерську звітність підприємства та існуючу методику для проведення аналізу. Для оцінки фінансового стану ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» використовують інструмент фінансовий аналіз. Аналіз ліквідності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки наведено у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 – Аналіз ліквідності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки

Показник	Норматив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт покриття	>1	0,282312	0,2816363	0,273112	0,2733272
Коефіцієнт швидкої ліквідності	>0,6	0,269172	0,2678008	0,260401	0,2606891
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>=0,25	0,076578	0,0357063	0,074118	0,0736752
Чистий оборотний капітал, тис грн		-513810	-548294	-537926	-540888

Продовження таблиці 2.12

Показник	Відхилення 2021р. від 2020р.		Відхилення 2022р. від 2021р.		Відхилення 2023р. від 2022р.	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт покриття	-0,00068	-0,23939	-0,00852	-3,0266	0,000215	-100,247
Коефіцієнт швидкої ліквідності	-0,00137	-0,50959	-0,0074	-2,76324	0,000288	-100,526
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	-0,04087	-53,3726	0,038411	107,5756	-0,00044	-155,475
Чистий оборотний капітал, тис грн	-34484	6,71143	10368	-1,89096	-2962	-93,6246

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Аналіз ліквідності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки демонструє низький рівень фінансової стійкості та проблеми з покриттям зобов’язань підприємства.

Коефіцієнт покриття залишається нижчим за нормативне значення (>1), що свідчить про недостатню забезпеченість короткострокових зобов’язань оборотними активами. У 2021 році він становив 0,2816, у 2022 році 0,2731, а у 2023 році 0,2733. Спадний тренд у 2022 році (на -3,03%) свідчить про зниження фінансової стійкості, а незначне покращення в 2023 році майже не вплинуло на загальну ситуацію.

Коефіцієнт швидкої ліквідності також нижчий за нормативне значення (>0,6), що вказує на недостатню кількість ліквідних активів для погашення короткострокових зобов’язань. У 2021 році коефіцієнт склав 0,2678, у 2022 році 0,2604, а в 2023 році 0,2607. Відхилення у 2022 році (–2,76%) демонструє подальше зниження ліквідності, що є негативним сигналом.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності має нормативне значення ≥0,25, однак у ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» він значно нижчий. У 2021 році становив 0,0357, у 2022 році збільшився до 0,0741, але у 2023 році знову впав до 0,0737. Незважаючи на зростання в 2022 році на 107,58%, абсолютна ліквідність залишається критично низькою, що вказує на серйозні труднощі у виконанні

термінових зобов’язань.

Чистий оборотний капітал залишається негативним протягом усього аналізованого періоду, що свідчить про перевищення короткострокових зобов’язань над оборотними активами. У 2021 році він становив -548 294 тис. грн, у 2022 році покращився до -537 926 тис. грн, але у 2023 році знову знизився до -540 888 тис. грн.

Аналіз платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки наведено у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13 – Аналіз платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки

Показник	Норматив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт фінансової автономії	>=0,5	0,387379	0,3530847	0,368475	0,3657776
Коефіцієнт фінансування	< 1	1,58145	1,8321813	1,713888	1,733902
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	>=0,1	-0,717688	-0,718364	-0,72689	-0,726673
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,2	-1,028544	-1,196307	-1,13243	-1,145915

Продовження таблиці 2.13

Показник	Відхилення 2021р. від 2020р		Відхилення 2022р. від 2021р.		Відхилення 2023р. від 2022р.	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт фінансової автономії	-0,03429	-8,85293	0,01539	4,358819	-0,0027	-109,376
Коефіцієнт фінансування	0,250731	15,85451	-0,11829	-6,45643	0,020014	-85,5395
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	-0,00068	0,094168	-0,00852	1,186585	0,000215	-99,907
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,16776	16,31081	0,063879	-5,33971	-0,01349	-85,3598

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Платоспроможність підприємства визначає його здатність виконувати

свої фінансові зобов'язання. На основі аналізу платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки можна зробити висновок, що підприємство має нестійке фінансове становище, оскільки його ключові показники свідчать про значну залежність від позикових коштів та недостатність власних фінансових ресурсів.

Оцінка фінансової автономії показує, що частка власного капіталу у структурі фінансування підприємства значно нижча за нормативне значення 0,5. У 2021 році коефіцієнт фінансової автономії склав 0,353, що свідчить про високу залежність від зовнішнього фінансування. У 2022 році показник незначно покращився до 0,368, однак у 2023 році знову знизився до 0,366. Це свідчить про нестабільність фінансового становища та нездатність підприємства самостійно забезпечувати свою діяльність без залучення кредитних коштів.

Коефіцієнт фінансування, який характеризує співвідношення залученого та власного капіталу, повинен бути меншим за 1. Однак у ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» цей показник значно перевищує норматив, що вказує на високий рівень боргового навантаження. У 2021 році коефіцієнт становив 1,832, у 2022 році він дещо знизився до 1,714, але у 2023 році знову зріс до 1,734. Це означає, що підприємство фінансує свою діяльність переважно за рахунок позикових коштів, що збільшує ризики неплатоспроможності.

Ще одним важливим показником є коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами, який повинен бути не меншим за 0,1. Однак у досліджуваному підприємстві цей показник є від'ємним протягом усіх років аналізу. У 2021 році він становив -0,718, у 2022 році ще більше знизився до -0,727, а у 2023 році незначно покращився до -0,727. Це вказує на те, що підприємство не має достатнього власного капіталу для покриття своїх поточних зобов'язань, що може спричинити труднощі з фінансуванням операційної діяльності.

Оцінка коефіцієнта маневреності власного капіталу також демонструє негативну тенденцію. Нормативне значення цього показника повинно

перевищувати 0,2, проте у ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» він є від'ємним. У 2021 році коефіцієнт склав –1,196, у 2022 році дещо покращився до -1,132, але у 2023 році знову знизився до -1,146. Це означає, що підприємство має вкрай низьку гнучкість у використанні власного капіталу, що ускладнює можливість фінансування його поточних потреб.

Загалом, фінансовий аналіз платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» свідчить про нестійке фінансове становище підприємства. Його показники свідчать про високу залежність від позикових коштів, низьку фінансову автономію та недостатність власних фінансових ресурсів для покриття короткострокових зобов'язань.

Таким чином, ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» має суттєві проблеми з платоспроможністю, які потребують термінового втручання та впровадження ефективних фінансових стратегій для покращення фінансового стану підприємства.

Аналіз ділової активності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки наведено у таблиці 2.14.

Таблиця 2.14 – Аналіз ділової активності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5
Коефіцієнт оборотності активів	0,000847	0,0071003	0,002657	0,0005218
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,003787	0,0261267	0,010491	0,0022082
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,021853	0,0803415	0,040991	0,0123645
Строк погашення кредиторської заборгованості, дн.	95066,54	13778,996	34315,22	163027,85
Строк погашення дебіторської заборгованості, дн.	16473,63	4480,8711	8782,397	29115,602
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	0,116084	0,837201	0,344268	0,0715425
Фондовіддача	0,03791	0,0517835	0,037778	0,023364
Коефіцієнт віддачі власного капіталу	0,002241	0,0234337	0,007365	0,0014213

Продовження таблиці 2.14

Показник	Відхилення 2021р. від 2020р.		Відхилення 2022р. від 2021р.		Відхилення 2023р. від 2022р	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	6	7	8	9	10	11
Коефіцієнт оборотності активів	0,006253	738,3554	-0,00444	-62,5801	-0,00214	1098,451
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,02234	589,9381	-0,01564	-59,8458	-0,00828	911,6738
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,058488	267,6434	-0,03935	-48,979	-0,02863	373,0348
Строк погашення кредиторської заборгованості, дн.	-81287,5	-85,5059	20536,22	149,04	128712,6	-149,861
Строк погашення дебіторської заборгованості, дн.	-11992,8	-72,7997	4301,526	95,99754	20333,2	-141,19
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	0,721117	621,2042	-0,49293	-58,8787	-0,27273	907,9568
Фондовіддача	0,013873	36,59564	-0,01401	-27,046	-0,01441	-40,6205
Коефіцієнт віддачі власного капіталу	0,021193	945,6883	-0,01607	-68,5712	-0,00594	1391,103

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Ділова активність підприємства відображає ефективність використання його ресурсів, швидкість обороту активів, дебіторської та кредиторської заборгованості, а також рівень використання основних засобів та капіталу. Аналіз ділової активності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки демонструє значні коливання показників, що свідчить про нестабільність у веденні господарської діяльності.

Коефіцієнт оборотності активів, що характеризує ефективність використання всього майна підприємства, у 2021 році значно покращився порівняно з 2020 роком, підвищившись з 0,000847 до 0,0071 (зростання на 738,36%). Проте у 2022 році він знизився до 0,002657, що свідчить про уповільнення використання активів. У 2023 році спостерігається подальше

погіршення до 0,0005218, що свідчить про суттєве зменшення ефективності роботи активів підприємства.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у 2021 році суттєво зріс до 0,0261 (на 589,94%), що означає швидке погашення зобов'язань. Однак у 2022 році показник різко знизився до 0,0105 (на 59,85%), а у 2023 році впав до 0,0022. Це означає, що підприємство почало значно повільніше розраховуватись з кредиторами, що може негативно вплинути на його ділову репутацію.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості також мав нестабільну динаміку. У 2021 році він зріс до 0,0803 (на 267,64%), що означає прискорення повернення дебіторської заборгованості. Проте у 2022 році показник впав до 0,041 (на 48,98%), а у 2023 році ще більше знизився до 0,0124, що свідчить про погіршення управління дебіторською заборгованістю та збільшення ризику неповернення коштів.

У 2021 році термін погашення кредиторської заборгованості значно зменшився з 95066,54 до 13778,99 днів (на 85,51%), що вказує на покращення платіжної дисципліни. Проте у 2022 році цей термін зріс до 34315,22 днів, а у 2023 році – до 163027,85 днів. Це означає, що підприємство має серйозні проблеми з виконанням своїх фінансових зобов'язань.

У 2021 році підприємство суттєво скоротило термін погашення дебіторської заборгованості – з 16473,63 до 4480,87 днів (на 72,8%), що є позитивним сигналом. Проте у 2022 році термін зріс до 8782,4 днів, а у 2023 році – до 29115,6 днів. Це свідчить про значне уповільнення надходження коштів від дебіторів, що негативно впливає на ліквідність підприємства.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів у 2021 році зріс до 0,8372 (на 621,2%), що означає швидке використання запасів. Проте у 2022 році він впав до 0,3443, а у 2023 році – до 0,0715, що свідчить про уповільнення реалізації продукції або накопичення надлишкових запасів.

Фондовіддача показує, наскільки ефективно підприємство використовує свої основні засоби. У 2021 році цей показник зріс до 0,0518 (на 36,6%), проте

у 2022 році впав до 0,0378, а у 2023 році – до 0,0234. Це вказує на зниження продуктивності основних засобів та недостатню ефективність їх використання.

Коефіцієнт віддачі власного капіталу демонструє, скільки прибутку приносить кожна гривня власного капіталу. У 2021 році коефіцієнт значно зріс з 0,00224 до 0,0234 (на 945,69%), що є позитивним сигналом. Однак у 2022 році він знизився до 0,0074, а у 2023 році впав до 0,0014, що свідчить про погіршення прибутковості власного капіталу.

Аналіз рентабельності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки наведено у таблиці 2.15.

Таблиця 2.15 – Аналіз рентабельності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки

Показник	Норматив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт рентабельності активів		0,019026	0,0198556	0,002324	0,0190232
Рентабельність власного капіталу		0,050342	0,0655312	0,006441	0,0518165
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	> 20%	22,46429	2,7964469	0,8746	36,457652
Коефіцієнт рентабельності реалізації	> 30%	0	1,86287	0,00000	0,00000

Продовження таблиці 2.15

Показник	Відхилення 2022р. від 2021р.		Відхилення 2022р. від 2021р.		Відхилення 2023р. від 2022р.	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт рентабельності активів	0,00083	4,361934	-0,01753	-88,2968	0,016699	-95,6375
Рентабельність власного капіталу	0,015189	30,17159	-0,05909	-90,1705	0,045375	-70,6869
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	-19,6678	-87,5516	-1,92185	-68,7246	35,58305	-153,947
Коефіцієнт рентабельності реалізації	0	0	-1,86287	-100	0	0

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Коефіцієнт рентабельності активів відображає, скільки прибутку приносить кожна гривня активів підприємства. У 2021 році цей показник зріс з 0,019026 до 0,019856 (на 4,36%), що свідчить про незначне покращення ефективності використання активів. Однак у 2022 році він впав до 0,002324 (на 88,3%), що свідчить про значне зниження прибутковості активів. У 2023 році коефіцієнт зріс до 0,019023, що є позитивною динамікою, хоча залишається на рівні 2020 року.

Рентабельність власного капіталу характеризує ефективність використання коштів власників підприємства. У 2021 році цей показник зріс з 0,0503 до 0,0655 (на 30,17%), однак у 2022 році він різко знизився до 0,0064 (на 90,17%), що свідчить про критичне падіння прибутковості капіталу. У 2023 році рентабельність власного капіталу частково відновилася до 0,0518, що свідчить про покращення фінансових результатів підприємства.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу має нормативне значення більше 20%. У 2020 році він перевищував цей рівень і становив 22,46%, що свідчить про прийнятний рівень прибутковості. У 2021 році коефіцієнт різко впав до 2,8% (на 87,55%), а у 2022 році до 0,87% (ще на 68,72%), що є вкрай низьким значенням. Проте у 2023 році показник суттєво зріс до 36,46%, що свідчить про різке покращення фінансової ефективності підприємства.

Нормативне значення коефіцієнта рентабельності реалізації має перевищувати 30%. У 2020 році він був на рівні 0%, у 2021 році зріс до 1,86%, що все ще значно нижче нормативу. У 2022 та 2023 роках показник знову впав до 0%, що свідчить про відсутність прибутку від реалізації продукції. Це може вказувати на збиткову діяльність або значне перевищення витрат над доходами.

Отже, на субрахунку 201 «Сировина й матеріали» відображаються наявність та рух сировини та основних матеріалів, які входять до складу продукції, що виготовляється, або є необхідними компонентами при її виготовленні. На цьому субрахунку ведеться облік основних матеріалів, що використовуються у виробництві, ремонтних роботах, надання послуг.

Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні продукції або для господарських потреб, технічних цілей та сприяння у виробничому процесі, також відображаються на субрахунку 201. Аналітичний облік на субрахунку 203 ведеться виходячи з потреб конкретного підприємства в розрізі видів та марок палива, а також за місцями його зберігання, у зв'язку з чим до цього субрахунку можуть відкриватися субрахунки другого, третього та інших порядків: 2031 «Дизельне паливо», 2032 «Бензин А92», 2033 «Бензин А95», 2034 «Скраплений вуглеводневий газ» тощо; 2031 «Паливо на складі», 2032 «Талони на паливо», 2033 «Паливо в автомобілі».

Платоспроможність підприємства визначає його здатність виконувати свої фінансові зобов'язання. На основі аналізу платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2020-2023 роки можна зробити висновок, що підприємство має нестійке фінансове становище, оскільки його ключові показники свідчать про значну залежність від позикових коштів та недостатність власних фінансових ресурсів.

Оцінка фінансової автономії показує, що частка власного капіталу у структурі фінансування підприємства значно нижча за нормативне значення 0,5. У 2021 році коефіцієнт фінансової автономії склав 0,353, що свідчить про високу залежність від зовнішнього фінансування. У 2022 році показник незначно покращився до 0,368, однак у 2023 році знову знизився до 0,366. Це свідчить про нестабільність фінансового становища та нездатність підприємства самостійно забезпечувати свою діяльність без залучення кредитних коштів.

Коефіцієнт фінансування, який характеризує співвідношення залученого та власного капіталу, повинен бути меншим за 1. Однак у ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» цей показник значно перевищує норматив, що вказує на високий рівень боргового навантаження. У 2021 році коефіцієнт становив 1,832, у 2022 році він дещо знизився до 1,714, але у 2023 році знову зріс до 1,734. Це означає, що підприємство фінансує свою діяльність переважно за рахунок позикових коштів, що збільшує ризики неплатоспроможності.

Ще одним важливим показником є коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами, який повинен бути не меншим за 0,1. Однак у досліджуваному підприємстві цей показник є від'ємним протягом усіх років аналізу. У 2021 році він становив -0,718, у 2022 році ще більше знизився до -0,727, а у 2023 році незначно покращився до -0,727. Це вказує на те, що підприємство не має достатнього власного капіталу для покриття своїх поточних зобов'язань, що може спричинити труднощі з фінансуванням операційної діяльності.

Оцінка коефіцієнта маневреності власного капіталу також демонструє негативну тенденцію. Нормативне значення цього показника повинно перевищувати 0,2, проте у ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» він є від'ємним. У 2021 році коефіцієнт склав –1,196, у 2022 році дещо покращився до -1,132, але у 2023 році знову знизився до -1,146. Це означає, що підприємство має вкрай низьку гнучкість у використанні власного капіталу, що ускладнює можливість фінансування його поточних потреб.

Загалом, фінансовий аналіз платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» свідчить про нестійке фінансове становище підприємства. Його показники свідчать про високу залежність від позикових коштів, низьку фінансову автономію та недостатність власних фінансових ресурсів для покриття короткострокових зобов'язань.

ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» має суттєві проблеми з платоспроможністю, які потребують термінового втручання та впровадження ефективних фінансових стратегій для покращення фінансового стану підприємства.

3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ПРИДБАННЯ ТА ВІДПУСКУ МАТЕРІАЛІВ НА ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

3.1 Контроль придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Для проведення відбудови України у воєнний та післявоєнний час потрібна наявність виробничих запасів, що ефективніше зробити за допомогою залучення малого бізнесу. Процес надходження матеріалів пов'язаний з виявленням відповідності фактично отриманих цінностей супроводжуючим документам та встановлення нестач.

Метою контролю надходження виробничих запасів є встановлення правильності оформлення первинних документів, оцінка вартості в залежності від шляхів надходження, відображення в обліку та звітності.

Завданням проведення контролю надходження виробничих запасів є перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при: придбанні у постачальників та підзвітними особами, внесені у статутний капітал та обміні.

Анкету перевірки контролю надходження виробничих запасів наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Анкета перевірки контролю надходження виробничих запасів

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Чи платник ПДВ Ваше мале підприємство?				
2	Чи платник єдиного податку Ваше мале підприємство?				
3	При відображенні на рахунках обліку придбання виробничих запасів у постачальника сума ПДВ відноситься: - На рахунок податкового кредиту з ПДВ; - На рахунки з податкового зобов'язання з ПДВ; - На вартість виробничих запасів; - На витрати?				

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6
4	Якою кореспонденцією рахунку відображається придбання виробничих запасів від постачальника:				
	Дт 201 Кт 631; Дт 20 Кт 68; Дт 20 Кт 371?				
5	Якою кореспонденцією рахунку відображається надходження виробничих запасів від підзвітній особи: Дт 201 Кт 372; Дт 20 Кт 37?				
6	Якою кореспонденцією рахунку відображається надходження виробничих запасів в якості погашення неоплаченого капіталу засновниками: Дт 201 Кт 46; Дт 20 Кт 40?				
7	Чи були випадки уцінки виробничих запасів?				
8	Чи були випадки виявлення нестач виробничих запасів?				
9	Чи були випадки крадіжки виробничих запасів?				
10	Чи розраховуєте Ви природний збиток?				

Джерело: складено автором

Загальний план контролю надходження виробничих запасів на малому підприємстві є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт на основних етапах, термінів їх виконання із зазначенням відповідальних осіб за проведення перевірки (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 – Загальний план контролю надходження виробничих запасів на малому підприємстві

Етапи контролю	Процедури контролю	ПІБ перевіряючого	Термін перевірки
1	2	3	4
Попередній	Ознайомлення з діяльністю підприємства		
Основний	Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників		
	Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами		

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4
	Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал		
	Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при обміні		
Заключний	Складання звіту за результатами перевірки		

Джерело: складено автором

Програма контролю надходження виробничих запасів ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» (табл. 3.3), яка включає в себе: перелік процедур; мету та задачі проведення кожної процедури; докази, які складаються з первинних документів, облікових регістрів та звітності підприємства за кожною процедурою; коди робочих документів, які представляють собою шаблони таблиць для внесення виявлених помилок під час перевірки; зазначення відповідальних осіб та термінів проведення перевірки за кожною процедурою.

Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань контролю надходження виробничих запасів на робочі документи ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» (табл. 3.4 – 3.7), які стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки та своєчасного виявлення помилок.

Таблиця 3.4 – Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників

Вид виробничих запасів	Вартість придбання у постачальників	ПДВ	ТЗВ	Відноситься до вартості виробничих запасів	
				Для платників ПДВ	Для неплатників ПДВ
Матеріал	10 000	2 000	1 000	10 000	

Джерело: проведена перевірка за методикою [51]

Висновки за результатами перевірки правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників встановлено помилки на 1 000 грн.

Таблиця 3.3 – Програма контролю надходження виробничих запасів ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Процедури контролю	Мета контролю	Задачі контролю	Докази контролю	Код робочих документів	ПІБ перевіря-ючого	Термін прове-дення аудиту
1	2	3	4	5	6	7
Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників	Впевнитись у правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників	Дослідити правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників	Накладні, товарно-транспортні накладні, податкова накладна	ВЗМП-1		
Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами	Впевнитись у правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами	Дослідити правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами	Накладна, податкова накладна, звіт про використання коштів або надані під звіт (авансовий звіт)	ВЗМП-2		
Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал	Впевнитись у правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал	Дослідити правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал	Статут, виписка з Єдиного держреєстру юросіб і фізосіб-підприємців, Зареєстрована нова редакція статуту ТОВ, Акт приймання-передачі матеріалів, накладні типової форми № М-11	ВЗМП-3		

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4	5	6	7
Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при обміні	Впевнитись у правильності формування вартості виробничих запасів при обміні	Дослідити правильності формування вартості виробничих запасів при обміні	Договір обміну, акт приймання-передачі	ВЗМП-4		

Джерело: проведена перевірка за методикою [51]

Таблиця 3.5 – Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами

Вид виробничих запасів	Вартість придбання підзвітною особою	ПДВ	Наявність авансового звіту	Відноситься до вартості виробничих запасів	
				Для платників ПДВ	Для неплатників ПДВ
Матеріал	5 000	1 000	-	5 000	

Джерело: проведена перевірка за методикою [51]

Висновки за результатами перевірки правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами встановлено помилки віднесення ПДВ до вартості виробничих запасів.

Таблиця 3.6 – Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал

ПІБ засновника	Вид виробничих запасів	Статут, виписка з Єдиного держреєстру юросіб і фізосіб-підприємців	Зареєстрована нова редакція статуту ТОВ	Термін внесення	Акт приймання-передачі матеріалів, накладні типової форми № М-11	Фактично внесено	Відхилення
ТОВ «Фрол»	Матеріал			01.01.2024	20 000	18 000	-2 000

Джерело: проведена перевірка за методикою [51]

Висновки за результатами перевірки правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал встановлено відхилення на 2 000 грн різницю між встановленою та внесеною сумою.

Таблиця 3.7 – Перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при обміні

Обмін	Порядок формування первісної вартості	Що підлягає віддачі при обміну			Що підлягає отриманню при обміну			Відхилення
		Вид виробничих запасів	Вартість	Доплата	Вид виробничих запасів	Вартість	Доплата	
подібний	Первісна вартість дорівнює балансовій вартості запасів, що передані (підлягають передачі). Якщо балансова вартість переданих (таких, що підлягають передачі) запасів перевищує їх справедливу вартість, то первісна вартість отриманих запасів визначається на рівні їх справедливої вартості	Фарба біла	500		Фарба зелена	600		+100
неподібний	Первісна вартість відповідає справедливій вартості отриманих запасів	Фарба червона	500		пісок	400		-100

Джерело: проведена перевірка за методикою [51]

Висновки за результатами перевірки правильності формування вартості виробничих запасів при обміні встановлено невідповідність при визначенні сум обміну на 100 грн на подібні активи та 100 грн на неподібні активи.

Звіт контролера

Ми здійснили перевірку придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за період з 01.01.2024 р. по 31.12.2024 р. Відповідність за облік матеріалів несе керівництво підприємства. Нашим обов’язком є

надання думки про ведення обліку придбання та відпуску матеріалів на основі перевірки, що ми здійснили.

Перевірка була здійснена у відповідності з вимогами Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають, щоб планування та проведення перевірки біло спрямоване на одержання розумних підтверджень щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих помилок. Перевірка включає вибіркову перевірку документів, які підтверджують суми та пояснення, наведені у фінансовій звітності. Перевірка включає також оцінку застосовуваних принципів бухгалтерського обліку та основних розрахунків, здійснених керівництвом, і загальну оцінку представлення фінансової звітності. Ми вважаємо, що виконана нами перевірка дає достатні підстави для звіту.

Питання винесені до перевірки придбання та відпуску матеріалів:

- перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників;
- перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами;
- перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал;
- перевірка правильності формування вартості виробничих запасів при обміні.

Висновки за результатами перевірки придбання та відпуску матеріалів:

- Висновки за результатами перевірки правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників встановлено помилки на 1 000 грн.
- Висновки за результатами перевірки правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами встановлено помилки віднесення ПДВ до вартості виробничих запасів.
- Висновки за результатами перевірки правильності формування

вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал встановлено відхилення на 2 000 грн різницю між встановленою та внесеною сумою.

- Висновки за результатами перевірки правильності формування вартості виробничих запасів при обміні встановлено невідповідність при визначенні сум обміну на 100 грн на подібні активи та 100 грн на неподібні активи.

Отже, виявлені порушення НП(С)БО 9 «Запаси».

3.2 Шляхи щодо удосконалення обліку придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Для обліку придбання та відпуску матеріалів відсутні первинні документи, а данні та відповідні розрахунки відображаються у довідках бухгалтерії, але це не зручно і витрачається багато зайвого часу. Для удосконалення обліку запропоновані відомості відображення придбання та відпуску матеріалів, а саме відображення інформації щодо: надходження матеріалів за напрямами, відображення експортних операцій з відпуску матеріалів та імпортних операцій з надходження матеріалів, а також проведення тендерних закупівель, що наведені у таблицях 3.8-3.11.

Таблиця 3.8 – Відомість проведення тендерних закупівель

Період	ПІБ	Дані по тендерам		За даними контролю перевіряють учасника на відповідність вимогам ст. 17 ЗУ «Про публічні закупівлі»:			Порушення не припустимі в закупівлях	
		Тендерна пропозиція	Учасники	Учасник-корупціонер	Порушення законодавства про захист економічної конкуренції	Кримінальні правопорушення	Помилки в проведенні тендера	Незаконні учасники

Джерело: складено автором

Таблиця 3.9 – Відомість відображення в обліку експортних операцій з відпуску матеріалів

Період	Назва матеріалу	Покупець	Кількість	Ціна	Найменування валюти	Кількість валюти	Курс валюти	Сума у гривнях	ПДВ	Мито	Акцизний податок	Загальна сума, грн	Відображення в обліку	
													Дебет	Кредит

Джерело: складено автором

Таблиця 3.10 – Відомість відображення в обліку імпортних операцій з надходження матеріалів

Період	Назва матеріалу	Постачальник	Кількість	Ціна	Найменування валюти	Кількість валюти	Курс валюти	Сума у гривнях	ПДВ	Мито	Акцизний податок	Загальна сума, грн	Відображення в обліку	
													Дебет	Кредит

Джерело: складено автором

Таблиця 3.11 – Відомість обліку надходження матеріалів за напрямами

Надходження	Кіль-кість	Ціна	Сума	ПДВ	Загальна сума	Відображення в обліку	
						Дебет	Кредит
Придбання від постачальників							
Безплатне отримання							
Внесення до статутного капіталу							
Обмін матеріалів на подібні активи							
Обмін матеріалів на неподібні активи							
За тендерними закупівлями							

Джерело: складено автором

Отже, для удосконалення обліку запропоновані відомості придбання та відпуску матеріалів, а саме: відображення інформації щодо: надходження матеріалів за напрямами, відображення експортних операцій з відпуску матеріалів та імпортних операцій з надходження матеріалів, а також тендерних закупівель. Це прискорить розрахунки відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку та провести законні тендерні закупівлі.

3.3 Шляхи щодо удосконалення контролю придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ»

Метою контролю придбання та відпуску матеріалів є дослідження правильності надходження та відпуску матеріалів, а також правильність відображення їх в обліку й звітності.

Завдання контролю придбання та відпуску матеріалів полягають у перевірці надходження матеріалів за напрямами, відображення експортних операцій з відпуску матеріалів та імпортних операцій з надходження матеріалів, а також з проведення тендерних закупівель.

Тест внутрішнього контролю придбання та відпуску матеріалів подано в таблиці 3.12.

Таблиця 3.12 – Тест внутрішнього контролю придбання та відпуску матеріалів

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Чи приймає участь підприємство у тендерних закупівель?				
2	Чи здійснюється експорт матеріалів?				
3	Чи відбувається імпорт матеріалів?				
4	Чи було безоплатне отримання матеріалів?				
5	Чи була безоплатна передача матеріалів?				
6	Чи було внесення матеріалів до статутного капіталу підприємства?				
7	Чи були випадки повернення матеріалів постачальникам?				

Продовження таблиці 3.12

1	2	3	4	5	6
8	Чи був обмін матеріалів на подібні активи?				
9	Чи був обмін матеріалів на неподібні активи?				
10	Згідно з якою після первісного визнання запаси відображають у бухгалтерському обліку та звітності: - первісною вартістю; - чистою вартістю реалізації; - за найбільшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації; - за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації?				

Джерело: складено автором

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, контролер приступає до розробки загального плану контролю придбання та відпуску матеріалів (табл. 3.13). Загальний план контролю придбання та відпуску матеріалів є документом організаційно-методологічного характеру. План складається з переліку робіт в розрізі етапів і строків їх виконання із зазначенням виконавців.

Таблиця 3.13 – Загальний план проведення контролю придбання та відпуску матеріалів

Етап перевірки	Процедури перевірки	Період проведення	Виконавці
Підготов-чий	Знайомство з бізнесом клієнта, планування проведення перевірки придбання та відпуску матеріалів		
Основний	Перевірка проведення тендерних закупівель Перевірка відображення експортних операцій з відпуску матеріалів Перевірка відображення імпортних операцій з надходження матеріалів Перевірка надходження матеріалів за напрямами		
Заверша-льний	Складання звіту за результатами перевірки придбання та відпуску матеріалів		

Джерело: складено автором

Програму контролю придбання та відпуску матеріалів наведено в таблиці 3.14.

Таблиця 3.14 – Програма контролю придбання та відпуску матеріалів

№	Мета	Перелік процедур контролю	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності проведення тендерних закупівель	Перевірка проведення тендерних закупівель	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	ПВМ-1			
2	Впевнитись у правильності відображення експортних операцій з відпуску матеріалів	Перевірка відображення експортних операцій з відпуску матеріалів	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	ПВМ-2			
3	Впевнитись у правильності відображення імпортних операцій з надходження матеріалів	Перевірка відображення імпортних операцій з надходження матеріалів	А, Б, В, Г, Е	Документальний, по суті, арифметичний, вибірковий	ПВМ-3			
4	Впевнитись у правильності надходження матеріалів за напрямами	Перевірка надходження матеріалів за напрямами	А, Б, В, Г, Е	Документальний, формальний, по суті, арифметичний, вибірковий	ПВМ-4			
Критерії якості перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов’язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.								

Джерело: складено автором

Для вирішення поставлених завдань контролю придбання та відпуску матеріалів пропонуємо робочі документи (табл. 3.15 – 3.18), які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки.

Таблиця 3.15 – Робочий документ ПВМ-1 – Перевірка проведення тендерних закупівель

Період	ПІБ	За даними підприємства		За даними контролю перевіряють учасника на відповідність вимогам ст. 17 ЗУ «Про публічні закупівлі»:			Відхилення	
		Тендерна пропозиція	Учасники	Учасник-корупціонер	Порушення законодавства про захист економічної конкуренції	Кримінальні правопорушення	Помилки в проведенні тендера	Незаконні учасники

Джерело: складено автором

Таблиця 3.16 – Робочий документ ПВМ-2 – Перевірка відображення експортних операцій з відпуску матеріалів

Період	Назва матеріалу	Покупець	За даними підприємства			За даними контролю							Відхилення		
			ПДВ	Мито	Сума, грн	Кількість	Ціна	Валюта	Курс	ПДВ	Мито	Сума, грн	ПДВ	Мито	Сума, грн

Джерело: складено автором

Таблиця 3.17 – Робочий документ ПВМ-3 – Перевірка відображення імпортних операцій з надходження матеріалів

Період	Назва матеріалу	Постачальник, покупець	За даними підприємства			За даними контролю							Відхилення		
			ПДВ	Мито	Сума, грн	Кількість	Ціна	Валюта	Курс	ПДВ	Мито	Сума, грн	ПДВ	Мито	Сума, грн

Джерело: складено автором

Таблиця 3.18 – Робочий документ ПВМ-4 – Перевірка надходження матеріалів за напрямами

Надходження	За даними підприємства	За даними контролю				Відхилення
		Кількість	Ціна	ПДВ	Сума	
Придбання від постачальників						
Безплатне отримання						
Внесення до статутного капіталу						
Обмін матеріалів на подібні активи						
Обмін матеріалів на неподібні активи						
За тендерними закупівлями						

Джерело: складено автором

Розроблена методика проведення контролю придбання та відпуску матеріалів, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма придбання та відпуску матеріалів перевірки надасть змогу контролеру дослідити правильність відображення та охопити всі аспекти в обліку, вчасно виявити порушення за тендерними закупівлями.

Отже, проведена перевірка придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ», яка охоплювала наступні питання: перевірку правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників; перевірку правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами; перевірку правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал; перевірку правильності формування вартості виробничих запасів при обміні, виявила, що облік ведеться з порушенням вимог НП(С)БО 9 «Запаси»

Для удосконалення обліку запропоновані шаблони відомостей придбання та відпуску матеріалів, а саме: відображення інформації щодо: надходження матеріалів за напрямами, відображення експортних операцій з

відпуску матеріалів та імпортних операцій з надходження матеріалів, а також тендерних закупівель, що прискорить відображення розрахунків в обліку, зменшить вірогідність помилок в обліку та дозволить провести законні тендерні закупівлі.

У роботі розроблена методика проведення контролю придбання та відпуску матеріалів, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма придбання та відпуску матеріалів перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти, дослідити правильність відображення в обліку, вчасно виявити порушення за тендерними закупівлями.

ВИСНОВКИ

Матеріальним обліком є облік матеріалів. Для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів (у тому числі сировина й матеріали, які є в дорозі та в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва призначено рахунок 20 «Виробничі запаси». За дебетом рахунку 20 «Виробничі запаси» відображаються надходження запасів на підприємство, їх дооцінка, за кредитом – витрачання на виробництво, переробку, відпуск на сторону, уцінка тощо

Основними завданнями контролю операцій з матеріалами є: аналіз виконання завдання з обороту, виявлення резервів збільшення його обсягу, зменшення витрат і забезпечення рентабельності; перевірка правильності документального оформлення й доцільності здійснення матеріальних операцій, своєчасне відображення їх в обліку; контроль за своєчасним і повним оприбуткуванням матеріальних цінностей; контроль за дотриманням правил проведення інвентаризації, перевірка виконання договірних зобов'язань щодо поставки і збуту (реалізації) матеріалів; виявлення фактів приписок і понаднормового списання втрат матеріалів тощо.

На субрахунку 201 «Сировина й матеріали» відображаються наявність та рух сировини та основних матеріалів, які входять до складу продукції, що виготовляється, або є необхідними компонентами при її виготовленні. На цьому субрахунку ведеться облік основних матеріалів, що використовуються у виробництві, ремонтних роботах, надання послуг. Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні продукції або для господарських потреб, технічних цілей та сприяння у виробничому процесі, також відображаються на субрахунку 201. Аналітичний облік на субрахунку 203 ведеться виходячи з потреб конкретного підприємства в розрізі видів та марок палива, а також за місцями його зберігання, у зв’язку з чим до цього субрахунку можуть

відкриватися субрахунки другого, третього та інших порядків: 2031 «Дизельне паливо», 2032 «Бензин А92», 2033 «Бензин А95», 2034 «Скраплений вуглеводневий газ» тощо; 2031 «Паливо на складі», 2032 «Талони на паливо», 2033 «Паливо в автомобілі».

Платоспроможність підприємства визначає його здатність виконувати свої фінансові зобов'язання. На основі аналізу платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» за 2021-2023 роки можна зробити висновок, що підприємство має нестійке фінансове становище, оскільки його ключові показники свідчать про значну залежність від позикових коштів та недостатність власних фінансових ресурсів.

Оцінка фінансової автономії показує, що частка власного капіталу у структурі фінансування підприємства значно нижча за нормативне значення 0,5. У 2021 році коефіцієнт фінансової автономії склав 0,353, що свідчить про високу залежність від зовнішнього фінансування. У 2022 році показник незначно покращився до 0,368, однак у 2023 році знову знизився до 0,366. Це свідчить про нестабільність фінансового становища та нездатність підприємства самостійно забезпечувати свою діяльність без залучення кредитних коштів.

Коефіцієнт фінансування, який характеризує співвідношення залученого та власного капіталу, повинен бути меншим за 1. Однак у ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» цей показник значно перевищує норматив, що вказує на високий рівень боргового навантаження. У 2021 році коефіцієнт становив 1,832, у 2022 році він дещо знизився до 1,714, але у 2023 році знову зріс до 1,734. Це означає, що підприємство фінансує свою діяльність переважно за рахунок позикових коштів, що збільшує ризики неплатоспроможності.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами, який повинен бути не меншим за 0,1 у досліджуваному підприємстві є від'ємним протягом усіх років аналізу. У 2021 році він становив -0,718, у 2022 році ще більше знизився до -0,727, а у 2023 році незначно покращився до -0,727. Це вказує на те, що підприємство не має достатнього власного капіталу для

покриття своїх поточних зобов’язань, що може спричинити труднощі з фінансуванням операційної діяльності.

Оцінка коефіцієнта маневреності власного капіталу також демонструє негативну тенденцію. Нормативне значення цього показника повинно перевищувати 0,2, проте у ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» він є від’ємним. У 2021 році коефіцієнт склав –1,196, у 2022 році дещо покращився до -1,132, але у 2023 році знову знизився до -1,146. Це означає, що підприємство має вкрай низьку гнучкість у використанні власного капіталу, що ускладнює можливість фінансування його поточних потреб.

Загалом, фінансовий аналіз платоспроможності ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» свідчить про нестійке фінансове становище підприємства. Його показники свідчать про високу залежність від позикових коштів, низьку фінансову автономію та недостатність власних фінансових ресурсів для покриття короткострокових зобов’язань.

Тобто, ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ» має суттєві проблеми з платоспроможністю, які потребують термінового втручання та впровадження ефективних фінансових стратегій для покращення фінансового стану підприємства.

Проведена перевірка придбання та відпуску матеріалів на ТОВ «ТЕРРА–ВЕСТ», яка охоплювала наступні питання: перевірку правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні у постачальників; перевірку правильності формування вартості виробничих запасів при придбанні підзвітними особами; перевірку правильності формування вартості виробничих запасів при внесені у статутний капітал; перевірку правильності формування вартості виробничих запасів при обміні, виявила, що облік ведеться з порушенням вимог НП(С)БО 9 «Запаси»

Для удосконалення обліку запропоновані шаблони відомостей придбання та відпуску матеріалів, а саме: відображення інформації щодо: надходження матеріалів за напрямами, відображення експортних операцій з відпуску матеріалів та імпортних операцій з надходження матеріалів, а також

тендерних закупівель, що прискорить відображення розрахунків в обліку, зменшить вірогідність помилок в обліку та дозволить провести законні тендерні закупівлі.

У роботі розроблена методика проведення контролю придбання та відпуску матеріалів, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма придбання та відпуску матеріалів перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти, дослідити правильність відображення в обліку, вчасно виявити порушення за тендерними закупівлями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 05.12.2024).

2. Інструкція про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України : Наказ Мінпаливенерго України, Мінтрансзв'язку України, Мінекономіки України, Держспоживстандарту України від 20.05.2008 р. № 281. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-08#Text (дата звернення: 05.12.2024).

3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : пер. з англ. / О. Л. Ольховікова, О. В. Селезньов, О. О. Зєніна, О. В. Гик та ін. URL: http://apu.com.ua (дата звернення: 10.11.24).

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text (дата звернення: 05.12.2024).

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text (дата звернення: 05.12.2024).

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text (дата звернення: 05.12.2024).

7. Податковий кодекс : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text (дата звернення:

05.12.2024).

8. Правила роздрібної торгівлі нафтопродуктами : Постанова КМУ від 20.12.1997 р. № 1442. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-97-%D0%BF#Text (дата звернення: 05.12.2024).

9. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text (дата звернення: 05.12.2024).

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14 (дата звернення: 24.10.2024).

11. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів : Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text (дата звернення: 05.12.2024).

12. Адамович Н. Витрати на прибирання офісу. *Податки & бухоблік*. 2017. № 74. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/september/issue-74/article-30399.html?search=&text_article=%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%BC%D1%88%D0%BF. (дата звернення: 05.12.2024).

13. Алексєєв І. Є., Меліхова Т. О. Удосконалення документування обліку та контролю виробничих запасів для підвищення якості організації бухгалтерського процесу на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2023. № 11. С. 1-17. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2480 (дата звернення: 05.12.2024).

14. Альошкіна Н. Бонуси в роздробі. *Податки & бухоблік*. 2019. № 73. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/november/issue-93/article-105515.html (дата звернення: 05.12.2024).

15. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2006. 608 с.

16. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник.

Житомир : ПП «Рута», 2009. 912 с.

17. Ворона Н., , Нестеренко М., Чернишова Н. Аптечка на підприємстві. *Податки & бухоблік.* 2019. № 93. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/november/issue-93/article-105515.html (дата звернення: 05.12.2024).

18. Ворона Н., Чернишова Н., Савченко О., Амброзяк Н. Безкоштовні передачі товарів і послуг. *Податки & бухоблік.* 2018. № 24. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/march/issue-24/article-35055.html?search=&text_article=%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%BC%D1%88%D0%BF (дата звернення: 05.12.2024).

19. Ворона Н., Нестеренко М., Чернишова Н. Вибуття запасів. *Податки & бухоблік.* 2021. № 14. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2021/february/issue-14/article-113409.html (дата звернення: 05.12.2024).

20. Ворона Н., Нестеренко М., Чернишова Н. Запаси в господарській діяльності. *Податки & бухоблік.* 2021. № 14. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2021/february/issue-14/article-113407.html (дата звернення: 05.12.2024).

21. Ворона Н., Білова Н., Дзюба Н., Чернишова Н. Запаси та їх класифікація. *Податки & бухоблік.* 2015. № 103. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2015/december/issue-103/article-14379.html?search=&text_article=%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%BC%D1%88%D0%BF (дата звернення: 05.12.2024).

22. Ворона Н., Свіриденко А., Чернишова Н. Інвентаризуємо ТМЦ. *Податки & бухоблік.* 2020. № 93. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/november/issue-93/article-111971.html (дата звернення: 05.12.2024).

23. Ворона Н., Нестеренко М., Надходження запасів. *Податки & бухоблік.* 2021. № 14. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2021/february/issue-14/article-113406.html?search=&text_article=%D0%

BD%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8 (дата звернення: 05.12.2024).

24. Ворона Н., Нестеренко М., Чернишова Н. Особливості обліку окремих видів запасів. *Податки & бухоблік*. 2018. № 50. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/june/issue-50/article-37375.html?search=&text_article=%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%BC%D1%88%D0%BF (дата звернення: 05.12.2024).

25. Гарасим П. М., Журавель Г. П., Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : первинні документи та порядок їх заповнення. Первинний та аналітичний облік на підприємстві : навч. посіб. Тернопіль : Астон, 2008. 464 с.

26. Гарасим П. М., Журавель Г. П., , Хомин П. Я. Курс фінансового обліку : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 566 с.

27. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами : приклади та коментарі : практичний посібник. Київ : Лібра, 2001. 840 с.

28. Голов С. Ф., Костюченко В. М., Кравченко І. Ю., Ямборко Г. А. Фінансовий облік : підручник. Київ : Лібра, 2005. 976 с.

29. Гончарук Я. А., Рудницький В. С. Аудит : навч. посіб. Львів : Світ, 2002. 296 с.

30. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Карпенко М. Ю. Аудит : організація і методика : навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2007. 486 с.

31. Демченко Т. А., Чвертко Л. А. Проблеми обліку виробничих запасів та напрями його вдосконалення на підприємстві. *Науковий журнал «Економічні горизонти»*. 2017. № 1 (2). С. 48–56.

32. Дмитренко А.В., Балабась І.В. Економічна сутність поняття виробничі запаси. *Економіка і регіон.* 2016. № 2 (57). С. 149-152.

33. Іванова Н. А., Ролінський О. В. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2008. 216 с.

34. Канцтовари, бланки, витратні матеріали для оргтехніки тощо:

податковий та бухгалтерський облік. *Податки & бухоблік*. 2012. № 20. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2012/march/issue-20/article-60339.html (дата звернення: 05.12.2024).

35. Коваль Н.І. Сутність виробничих запасів як економічної категорії: обліковий та управлінські аспекти. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2017. № 7. С. 93-105.

36. Колокомп'ютерна «периферійка» та витратники як об'єкти обліку. *Податки & бухоблік.* 2007. № 46. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2007/june/issue-46/article-47124.html?search=&text_article=%D0%BC%D1%88%D0%BF%20%20%D0%BC%D0%BD%D0%BC%D0%B0 (дата звернення: 05.12.2024).

37. Кононенко В. А., Цупаленко Ж. П. Облік виробничих запасів: сучасний стан та напрямки вдосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету.* 2016. Вип. 16. Ч. 1. С. 147-151.

38. Кузик Н. Методичні аспекти аудиту запасів. *Інститут бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в умовах глобалізації*. 2015. Вип. 4. С. 106-113.

39. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту : підручник. Київ : Каравела, 2012. 544 с.

40. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 576 с.

41. Литвинцева Г. С. Методи списання виробничих запасів : переваги та недоліки. URL: http://www.rusnauka.com/29_SSN_2013/Economics/7_146195.doc.ht (дата звернення: 05.12.2024).

42. Лопатіна В. В. Економічна сутність виробничих запасів. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія: Економіка.* 2012. Т. 189. Вип. 177. С. 67-71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduec_2012_189_177_15 (дата звернення: 05.12.2024).

43. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Аудит : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 260 с.

44. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 280 с.

45. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 400 с.

46. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.

47. Малахова А. В., Мартиненко О. В. Проблеми обліку запасів і оптимізація обліково-аналітичних процедур в управлінні підприємствами. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 920-923.

48. Малюга Н. М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку : навч. посіб. Житомир : ЖДТУ, 2005. 548 с.

49. Малютяк С. Облік запасів : деякі нюанси застосування П(С)БО та МСБО. URL: https://www.pspaudit.com.ua/files/malutak (дата звернення: 05.12.2024).

50. Меліхова Т. О., Федоров І. О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз у системі управління фінансової безпеки підприємства. *Агросвіт*. 2018. № 2. С. 63–70.

51. Меліхова Т. О., Філатова А. І. Методологічні аспекти організації обліку та аудиту матеріалів та палива на підприємстві. *Агросвіт*. 2020. № 21. С. 26–34. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.21.26.

52. Мултанівська Т. В., Воінова Т. С., Вороніна О. О. Аудит : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. 320 с.

53. Назаренко І. М., Місюров О. В. Аудит виробничих запасів: особливості, ключові аспекти та послідовність перевірки. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/195 (дата звернення: 22.11.2024).

54. Нестеренко М. Безоплатна передача: загальні відомості. *Податки & бухоблік*. 2020. № 71. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/september/issue-71/article-110550.html?search=&text_article=%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%BC%D1%88%D0%BF (дата звернення: 22.11.2024).

55. Нестеренко М. Подарункові сертифікати. *Податки & бухоблік*. 2016. № 99. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/december/issue-99/article-23777.html (дата звернення: 05.12.2024).

56. Огійчук М. Ф., Новіков І. Т., Рагуліна І. І. Аудит : організація і методика : навч. посіб. Київ : Алерта, 2012. 664 с.

57. Огійчук М. Ф., Плаксієнко В. Я., Панченко Л. Г. та ін. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник. Київ : Вища освіта, 2010. 979 с.

58. Огійчук М. Ф., Плаксієнко В. Я., Беленкова М. І. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник. Київ : Алерта, 2011. 1042 с.

59. Очеретько Л. М., Федоряк А. В. Удосконалення програми проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на підприємстві. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 2. С. 233-239.

60. Пилипів Н., Борисовський М. Поняття і сутність товарно-виробничих запасів. *Економічний аналіз.* 2013. Вип. 12. Ч. 3. С. 303-307.

61. Подолянчук О. А. Виробничі запаси: економічна сутність та облік. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2018. № 5. С. 88-101.

62. Придбання та використання ПММ: порядок відображення в обліку. *Податки & бухоблік.* 2012. № 88. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2024/july/issue-55/article-129583.html (дата звернення: 05.12.2024).

63. Пушкар М. С. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : Картбланш, 2002. 628 с.

64. Рабоконь Ю. С. Економічна сутність виробничих запасів, їх оцінка та облікове забезпечення *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 8. С. 102-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2018_8_10 (дата звернення: 05.12.2024).

65. Рибалко О. М. Вдосконалення обліку виробничих запасів. *Держава і регіони. Серія «Економіка та підприємництво»*. 2008. № 3. С. 210–215.

66. Савченко В. Я. Аудит : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 328 с.

67. Свіріденко А., Білова Н. Інвентаризація у запитаннях та відповідях. *Податки & бухоблік.* 2016. № 90. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/november/issue-90/article-22908.html (дата звернення: 05.12.2024).

62. Сиротенко Н. А. Запаси – об’єкт обліку та контролю : сучасний стан та напрями вдосконалення. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2009. Вип. 36. С. 160-165.

63.Солошенко Л. Якщо зламався новий принтер: повернення/заміна — що в обліку. *Податки & бухоблік*. 2016. № 69. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/august/issue-69/article-21028.html?search=&text_article=%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%BC%D1%88%D0%BF (дата звернення: 05.12.2024).

64. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 578 с.

65. Тарасова Г.О., Гулевич С.В. Організація обліку виробничих запасів підприємства та шляхи його удосконалення. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/138 (дата звернення: 10.11.2024).

66. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ : Алерта, 2011. 976 с.

67. Усач Б. Ф., Душко З. О., Колос М. М. Організація і методика аудиту : підручник. Київ : Знання, 2006. 295 с.

68. Федак Л. М. Запаси підприємства: сутність та класифікація. *Вісник Хмельницького національного університету.* 2012. № 1. С. 157-162.

69. Шаповалов О. А., Макаренко А. П. Облік придбання та відпуску матеріалів. *Сучасні тенденції в розвитку банківської системи та фінансових ринків України* : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної онлайн-конференції, м. Дніпро, 12 березня 2025 року (подано до друку).

70. Шаповалов О. А., Макаренко А. П., Меліхов Є. В. Удосконалення обліку та контролю придбання та відпуску матеріалів за звичайними та публічними закупівлями. *Агросвіт*. 2025. № 6 (подано до друку).

71. Шматковська Т. О., Коваль Н. І. Порівняння вітчизняних і закордонних методів обліку надходження й вибуття запасів та можливість їх використання в Україні. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cxeebu_2016_2_58 (дата звернення: 10.11.2024).

72. Яременко Л. М. Організація обліку виробничих запасів на підприємствах України. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2%286%29__368 (дата звернення: 10.11.2024).

ДОДАТОК А

Баланс на 01.01.2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3	3
первісна вартість	1001	960	960
накопичена амортизація	1002	957	957
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2099	2099
Основні засоби	1010	15514	15499
первісна вартість	1011	28805	28805
знос	1012	13291	13306
Інвестиційна нерухомість	1015	360382	360382
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	645401	645401
інші фінансові інвестиції	1035	62658	62658
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	638	638
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090	230	230
Усього за розділом I	**1095**	1086925	1086910
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	9407	9407
Поточні біологічні активи	1110	25635	25635
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	21838	21838
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	25513	25570
з бюджетом	1135	35	35
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2356	2755
Поточні фінансові інвестиції	1160	53294	53294
Гроші та їх еквіваленти	1165	1556	1530
Витрати майбутніх періодів	1170	112	112
Інші оборотні активи	1190	62480	62480
Усього за розділом II	**1195**	202226	202226
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**		
Баланс	**1300**	1289151	1289566

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1384659	1384659
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	903200	878669
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430	6476	6476
Усього за розділом I	**1495**	475020	499551
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525	50613	50613
Усього за розділом II	**1595**	50613	50613
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	316560	299374
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	15989	15989
товари, роботи, послуги	1615	186561	186561
розрахунками з бюджетом	1620	10590	10616
у тому числі з податку на прибуток	1621	4168	4168
розрахунками зі страхування	1625	65	81
розрахунками з оплати праці	1630	18028	18066
Поточні забезпечення	1660	73113	73056
Доходи майбутніх періодів	1665	23478	23478
Інші поточні зобов'язання	1690	119134	112181
Усього за розділом III	**1695**	763518	739402
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	**1900**	1289151	1289566

Продовження додатку А

Баланс на 01.01.2023 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21	19
первісна вартість	1001	1043	1022
накопичена амортизація	1002	1022	1003
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2757	2443
Основні засоби	1010	39449	10883
первісна вартість	1011	207735	153152
знос	1012	168286	142269
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020	360389	360382
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	645401	645401
інші фінансові інвестиції	1035	62704	62682
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	638	638
Відстрочені податкові активи	1045		26
Інші необоротні активи	1090	259	231
Усього за розділом I	**1095**	1111618	**1082705**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	11762	10560
Поточні біологічні активи	1110	46	66
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	34834	30013
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	25969	25608
з бюджетом	1135	53541	53540
у тому числі з податку на прибуток	1136	4	4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4107	4995
Поточні фінансові інвестиції	1160	25644	25644
Гроші та їх еквіваленти	1165	2566	1609
Витрати майбутніх періодів	1170	537	386
Інші оборотні активи	1190	63324	62891
Усього за розділом II	**1195**	222330	**215346**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**		
Баланс	**1300**	1333948	**1298051**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1384659	1384659
Капітал у дооцінках	1405	627	
Додатковий капітал	1410	10817	6740
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1038300	926601
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430	18642	6476
Усього за розділом I	**1495**	339161	**458322**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1370	913
Довгострокові забезпечення	1520	15	15
Цільове фінансування	1525	54956	52069
Усього за розділом II	**1595**	56341	**52997**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	316560	295378
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	16154	16154
товари, роботи, послуги	1615	224864	193428
розрахунками з бюджетом	1620	39337	32075
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	8938	3922
розрахунками з оплати праці	1630	79020	76120
Поточні забезпечення	1660	28901	28678
Доходи майбутніх періодів	1665	23478	23478
Інші поточні зобов'язання	1690	201194	116568
Усього за розділом III	**1695**	938446	**786732**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	**1900**	1333948	**1298051**

Продовження додатку А

Баланс на 01.01.2024 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	19	3
первісна вартість	1001	1022	960
накопичена амортизація	1002	1003	957
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2443	2099
Основні засоби	1010	10883	15514
первісна вартість	1011	153152	28805
знос	1012	142269	13291
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020	360382	
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	645401	645401
інші фінансові інвестиції	1035	62682	62658
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	638	638
Відстрочені податкові активи	1045	26	360382
Інші необоротні активи	1090	231	230
Усього за розділом I	**1095**	**1082705**	**1086925**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	10560	9407
Поточні біологічні активи	1110	66	21838
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30013	25635
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	25608	25513
з бюджетом	1135	53540	35
у тому числі з податку на прибуток	1136	4	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4995	2356
Поточні фінансові інвестиції	1160	25644	53294
Гроші та їх еквіваленти	1165	1609	1556
Витрати майбутніх періодів	1170	386	112
Інші оборотні активи	1190	62891	62480
Усього за розділом II	**1195**	**215346**	**202226**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**		
Баланс	**1300**	**1298051**	**1289151**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1384659	1384659
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	6740	37
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	926601	903200
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430	6476	6476
Усього за розділом I	**1495**	**458322**	475020
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	913	
Довгострокові забезпечення	1520	15	
Цільове фінансування	1525	52069	50613
Усього за розділом II	**1595**	**52997**	**50613**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	295378	316560
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	16154	15989
товари, роботи, послуги	1615	193428	186561
розрахунками з бюджетом	1620	32075	10590
у тому числі з податку на прибуток	1621		4168
розрахунками зі страхування	1625	3922	65
розрахунками з оплати праці	1630	76120	50678
Поточні забезпечення	1660	28678	73113
Доходи майбутніх періодів	1665	23478	23478
Інші поточні зобов'язання	1690	116568	119134
Усього за розділом III	**1695**	**786732**	**763518**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	**1900**	**1298051**	**1289151**

ДОДАТОК Б

Звіт про фінансовий результат за 2021 р.

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1092	673
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		
Валовий:			
прибуток	2090	1092	673
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	24723	165
Адміністративні витрати	2130	844	885
Витрати на збут	2150	15	
Інші операційні витрати	2180	425	
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	24531	
збиток	2195		47
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		24489
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	24531	
збиток	2295		24536
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	24531	
збиток	2355		24536

ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		

Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**		
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**		

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500		34
Витрати на оплату праці	2505	596	532
Відрахування на соціальні заходи	2510	127	117
Амортизація	2515	15	45
Інші операційні витрати	2520	463	420
Разом	**2550**	1201	1148

Продовження додатку Б

Звіт про фінансовий результат за 2022 р.

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9344	11626
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6475	10534
Валовий:			
прибуток	2090	2869	1092
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	31775	1014
Адміністративні витрати	2130	6770	4854
Витрати на збут	2150	778	449
Інші операційні витрати	2180	973	492
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	26123	
збиток	2195		3689
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	46	3701
Фінансові витрати	2250		29006
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	39	
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	26130	
збиток	2295		28994
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	26130	
збиток	2355		28994

ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		

Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**		
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**		

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	745	1123
Витрати на оплату праці	2505	5741	4490
Відрахування на соціальні заходи	2510	1270	1034
Амортизація	2515	501	574
Інші операційні витрати	2520	3224	31479
Разом	**2550**	11481	38700

Продовження додатку Б

Звіт про фінансовий результат за 2023 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3437	9344
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		6475
Валовий:			
прибуток	2090	3437	2869
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	31389	31775
Адміністративні витрати	2130	2619	6770
Витрати на збут	2150	44	778
Інші операційні витрати	2180	35233	973
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		26123
збиток	2195	3070	
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	64	
Інші доходи	2240		46
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		39
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		26130
збиток	2295	3006	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		26130
збиток	2355	3006	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		

Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**		
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**		

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500		745
Витрати на оплату праці	2505	1919	5741
Відрахування на соціальні заходи	2510	405	1270
Амортизація	2515	44	501
Інші операційні витрати	2520	35528	3224
Разом	**2550**	37896	11481